

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
నంపులును ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం|| నవంబరు నెల 16 వ తేది సోమవారము
ఆనంద నామ సంవత్సర కార్తిక బహుళ చతుర్థి ౧౮.

No. 211
సంచిక ౨౧౧

అమృతంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తల నొప్పుల నొన్నును. వాయువు పోట్లు జాపుక.

పాచ్యపు నొప్పుల బారదోలును. పోట్ల పోగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూజీకమంగు

తయారుచేయుటను మంచిమందు.

మహాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నార.

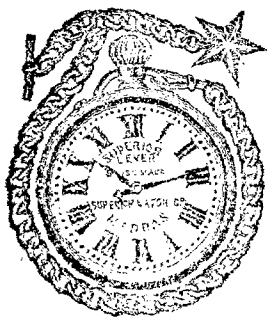
సంఘాపనచేత చూచినాన కాగడము గలగడు

అమృతంజనము డబ్బా, నెం 109, ఫోటో బొంబాయి. లేక, 6, 7 తలుపులపై, బార్లీటవుక్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ జ్యూయెల్లవాన్.

గొలుసుతో సహా ధర రూ 3-0-0. పోస్టేజీ 0-4-0.

దీనికీ 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈ గడియారము దయచూచిగాక
మాకంపెని చేయబడినది. ఇది
మొదటిసారిగా ముద్రింపబడి యుండును.
ఇది చూచుట కందమై తలచిన
మాను, డెవలప్మెంట్ అను గాను
దూమునుగలిగి మొదలుపెనులకు
దగియుండును. పెట్టెమీద తా
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీను నుండి

మాకె తయారుచేయబడినది గాన
సెవరియొద్దను జక్కదు. ఒక
గొక్కరును దీయుదుగను తలంపుతో
తక్కువ వెలనుంచి తిను. చాలకాలము
పనిచేయునట్టి స్వల్ప ధరగల గడి
యార మొదలొకటియేయని యానభవంబున
దెలియును. ఇదివలె కనేక గడియారములు
భర్తయి యోగ్యతాపూరితముల సంఘ
యున్నది. ఒకటి తెచ్చించి చూడును.
మానప్రజలమున నే యాకేటలు
కొని సంపాదించిగనిక, కేటలుకా
లెందుకు?

సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాసు

అమృతసంజేని.

దీని ప్రభావమత్యంతము. ఇది భూత
వేదము, కలరా, స్ఫోటకము మున్నగు
అంటువ్యాధులను బారదోలి బలము
నుభయి ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము
వంటిది. ఒకసంజేనిని తెచ్చించి దీని
ఫలితమును చూడును. వెల రూ. 0-12-0
లు; మాడు సంతవులు రూ. 2-0-0
లు. ఈ ప్రతీక చందాదారులకు రూ. 0-8-0
లు మాత్రమే. మాడు సంతవులు రూ. 1-2-0
లు.

వారిసంహారం.

కొందరు నాశితువులకు, మందులేదని
తలంచెదరు ఇది కేవలము విచ్చిల్లము.
మేము నూతనముగా వనమూలికల
చేతను, ధరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల
తోడను నాశితువుల పుట్టకుండుటకు
యా నాశితులతోని తయారుచేసితిమి. ఈ
మందు నాశితువులకునే పదిసంవత్సరముల
వరకు నాశితువుల పుట్టనేపుట్టదని
ధృఢముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతిటలుంబు
నను ఉండవలసిన మందు. అనేకులు దీని
గుణమును పరీక్షించి నుభయి పొందియున్నారు.
డబ్బీ 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ ప్రతీక
చందాదారులకు రూ. 0-8-0 లు మాత్రమే.
పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఈధరలు దీనింబరు
నెల 31 తేది వరకు మాత్రమే. తిర్యగ్ధ
ధరలు పొచ్చింపబడును గనుక వెంటనే
వ్రాయుడు. పి. ఆర్ జనార్దన్ రావు, మెన్, షా, ఒంగోలు.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యాఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య
గారిచే రచనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 3 భాగములు
గలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు,
శితాన్నములు, వేయ్యకముముగలవు. 2 భాగమునందు ఉరగా
యలు పచ్చిబిళ్లతోనిలియు ఇంకను భోజనమునకు కావలసిన
అనేకపాకములు గలవు. 3 భాగమునందు పిండివంటలుచేయు
క్రమముగలవు. కేసేల, కివిలో పాకమునకు కావలసిన యా
ర్యుగలవు. ప్రతియింట సుందరమైనది.

240 పేజీలగ్రంథము క్యాలికోలైండు ప్రతి 1 కి భా
1-8-0; పోస్టుభర్తలునచా 1-11-0. ముద్రాయించు
తయి స్కొక్కినినంబు చేప్పిన ప్రస్తావనకేపు పదవియొక్క
విస్తార కథలు.

240 పేజీలు, నాలుకాగియుం, క్యాలికోలైండు,
ప్రతి 1 కి భా 1-4-0; పి. పి. భర్తతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు
పోస్టుభర్తలతో 8-0-0. మాలాసము:—
మగుడవాటి పుస్తకాలయము,
25, న్యూబోర్నో వీధి, మద్రాసు.

దైర్యకవచము.

దైర్యముగా అవలయించు మనస్సు చరింపవలెను. ఇట్టిదైర్యము కలిగినచే మనస్సు
సుఖములొందును. కానుక్రోధాదులు మనస్సును బాధించుచునేకాని సుఖమును
గలుగజేయువు. వీనిని మాన్యుకొనుటకు
తొనసాగించు దైర్యమేకాని కేవలకాదు. ఏ మనస్సునియందు ఉత్సాహము,
సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి, శక్తి, ప్రాక్రమము అను ఏ యానాపారుషగుణములు కలనో వానికి
దైర్యమును దోహదపడును. ఈ యానాగుణములలో దైర్యము ప్రధానము.
మనజుడు నిరంపదగిన యన్ని కవచములను అస్త్రశస్త్రములచే భేదించదగినది.
ఈ దైర్యమునెడ కవచమో యస్త్రశస్త్రములకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై
“అన్యధాభిప్రాయో గాంధీయో అన్యధావ చానామపి” అనెడి జీతేంద్రియవైద్య
భిష్మనియొక్క చిత్రము నతి సులభమైతిని తెలిపి
యొన్నది. ఇది చిన్నిగ్రంథము. వెల అణాలు ౦-౬-౦ మాత్రమే. తిసాలాభిప్రాయ ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆన్డ్ కంపెనీ,

అనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ, మద్రాస్.

కలరాకు సిద్ధోపధము

౧౦౦ కి ౯౯ గుణము.

తప్పక చేదకలోనున్ననుగాని కలరాను కుదుర్చును
మూతమును భారాళముగను ఉష్ణముగను స్థిరముగను
ఉంచును.

ఇతరమధ్యగముల రానియ్యదు.

కర్పూరాద్యరిష్టం బు. ౧ 0-12-0 మాత్రమే.
విషాచి సంజీవిని మా. ౧౨

ప్యాకింగు పొస్టేజి వేరు.

అధికముగా గోరువారు దగ్గరకైలుట్టివనును చెలువవలెను.

పై ద్య ర త్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఎ. వి. యస్., ఏ. యం. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

జి. టి., మదరాస్.

ఒలిగ్రాం అడ్రసు
పండిట్, మదరాస్.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్తరసములు.

మంచి వ్యయితోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎల్ల కలహాలు, ఒకరినొకరు బంగారు జల్తారులవి. ఇవ్ పెక్కువలకు బాగుగా పనికివచ్చును.	ధర రూ॥
మైనాని ముడికాని, మదరాసు ముడికాని కోరిన ముడిక పంపబడును.	7-0-0
సున్న ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్చును, మైనానిముడికాని మదరాసుముడికాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక	
లంకులలో చేయబడిన కలహాలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైనానిగాని మదరాసుగాని ముడిక. ఎరుపు, కోహ, నీలము, తెలుపు నయిరా రంగులలో బంపబడును.	6-0-0
లంకులలో చేయబడిన కలహాలు ఒక్కొక్కటి	1-0-0
ఆర్డరులు పంపునపుడు కలయెక్కు కొలత పంపుడు. సుముచార్జీ అధ్యక్షుగా ముందు పంపవలెను.	

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్ట్, వాలంటీయర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను ముడియ. సకల చర్మరోగములను బాగుచేయును.
కీళ్ళిబ్బలు, పాతవాయువుబిట్టలు, రసకట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగము లును దీనివలన
బయలుపడును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితింతువులకు పుష్టినిగలిగించును. ఇతరులను
శుద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
ఇది సీసామంతును వాడిన ఆంధ్రవేద వేదములో నొకవిధమైన మూర్త్యు ననుసరించును. రెండవవారు
వాకిన వోదక శరీరము బాగుచేయును.

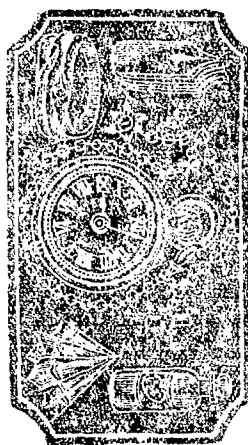
సీసా కల మా. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనస్వాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi. No. 2, Bombay.

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతోటి రు. 2-14-0 లు మాత్రమే.
6 సంవత్సరములు గ్యారెంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బలీవ్ మైన లీవర్
పనిలో లేక వాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యిప్పు
డే నూతనముగా వచ్చి యున్నది.
గొంతమైనను వ్యవస్థాగములేకుం
డా సరియైన కాలక్రమము మా
మీను వాచి యిదియే, మిగుల
సుందరమైనది. దీని 6 బహుమ
తులనివరం:— (1) వాణ్యమైన
చేతిగడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తి
రు సీసా, (3) సర్వాకారమైన
ఉంగరము, (4) గడియారపు గా
జును, (5) వివిధమైన స్టీలునిబ్బ
(6) చిక్కులుచూపెడు కంపోను.

దయచేసి: ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుడు.

పి. జి. పి. వెంకటరమణ అండు కంపెనీ.

నెం. 7, కొత్త వెంకటాచలయ్యార్ సందు, మద్రాస్.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

అటోమిక్ బహార్ (రిజిస్టర్)

అనుప్రాగ్భేయల కుడైకింపబడిన అత్తరుపయోగింపవలయును.
మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడు
యందునది, ఏవ్వరచుబడిన కొన్ని పుష్పములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడి
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కొటుమీదగాని కొన్ని
బొట్టను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో గూడినపులతోట
లోనే సూర్యున్నట్లుండును. ఈ యద్భుతమైన వేయరకముల
పుష్పములనుండి తయరబడిన అత్తరు యొక్క సువాసనసభం
చుటకయి అటోమిక్ బహార్ ఇవ్వమని మీదగ్గరనున్న
మెపుకీపరు నడుగవలయును. వారితావున లేతని మాకు వ్రా
యును. చిన్న బుడ్డి విజన 0-8-0, మధ్యతరగతిబుడ్డి 0-12-0,
క్లౌస్సు అత్తరుల పెద్దవయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయత్తరుతో
మరగబెట్టబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్డులు డబ్బా 1-8
0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువాకే భరించవలయును.

నోలు ఎకెంటు—అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కెమికల్ కంపెనీ,
185, బామా మసీదు, బొంబాయి.

మదరాసు ఏకెంటు:—మెహత పురుషోత్తం మూర్తి,
నెం. 29, వై. వాబాదు రోడ్డు, వనరుబాదుసమీపం, మదరాసు

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శుభివంటి ఒక వనమాళిక. ఇదియే మన పూర్వి
కుల అతిరహస్యపు కౌవధము. దీనిప్రభావము కనుగొన
వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిశములలో దానిప్రభావము కనబడును. నపుంశ
కత్తము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. బాక్టీరియా
దుర్బినియోగముచేత మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుద్ధిపరచి నరములకు పటుత్వమును తేనామునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 29 విధములగు మేహములను నెండలంటి
వాళము చేయుటలో శుభివంటిది. “సర్వజీవన్” ఇది
ప్రీతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నుపయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

నెల టిన్ను 1-8 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14) కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొనలివీధి, తిరునల్లి క్లెయిన్, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవ కూర్పు.

“స్తుతినుతిమైన గంగాధరకవి భూర్జటి వంశుల కణ్ణు
గల్గెనీ, యశులీత మామకీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవ రాయ
లచే క్లాభింప బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ ను
వించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును
మధ్యద్రావిడము వాటకమునలే ముద్రింప బడినది. ఆంధ్ర
వాల్మీకి రామాయణ కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వానిలికొలప
కుబ్జరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు
కి కాళహస్తి స్తోత్రమును గలదు.

4౫ము కాళికో పెం 1-0-0-0 భూరికాళికో 1-4-0-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనుపాకి 1-0-0-0 కు 0-4-0-0
లంకు ప్రోసిలేకుము. శలసివారు

శ్రీ రామకయమందిరము,

తిరునల్లి క్లెయిన్, మద్రాసు, అని వ్రాయవలయును.

క సూ రి

తూలం 13 రూ. 30-0-0

విషజ్వరములకు, కలకాకు, సంధికి, బాలింత రోగములకు, వాతములకు, చిన్న పిల్లల జబ్బులకు పుష్టిక కస్తూరి యుపయోగమైనది. ముదని సర్వత్ర తేలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రేయసుగులచేరిను ననసర సమయములందు దొరకుట దు సరము. మహా జిహ్వయందలి కస్తూరి, యుదితర వద్యము లేవియును తేర్చబడవు. ఇంత వరకు మాతాపునండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనిన వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని మోసపోరు. అమృతాంజనంధిపో, 6 తంబుళెట్టినీ, మద్రాసు.

వాతాపరణ ప్రతి

1914 సం. నవంబరు నెల 16-న తేది

ప్రదేశములు.	కడచిన 24 గంటల లోపు, పదమూడు రోజులలోపు, అందుకంటే ముందుగా	కడచిన 24 గంటల లోపు, పదమూడు రోజులలోపు, అందుకంటే ముందుగా		కడచిన 24 గంటల లోపు, పదమూడు రోజులలోపు, అందుకంటే ముందుగా	
		రూ.	పై.	రూ.	పై.
గోపాలపురము	29.955	89.5	5.2	...	58.59 41.60
బాల్లారి	29.959	87.4	70.5	...	89.48 93.28
కాకినాడ	29.948	85.7	69.2	...	29.95 85.32
నంద్యాల	29.947	83.6	71.2	...	29.86 87.12
గుంటూరు	...	89.6	67.8	...	25.92
పెట్టాడు	29.929	86.6	69.4	...	81.82 26.12
మద్రాసు	29.916	86.7	70.9	...	52.05 85.21
కడప	29.921	89.9	71.5	...	52.12 85.95
నాగపట్టణము	29.908	88.9	75.8	...	89.61 81.68
కొలంబూ	29.859	89.7	74.7	0.22	58.45 64.62
తిరువనంతపురము	29.869	85.7	75.5	...	54.78 55.64
కొచ్చి	29.877	91.0	77.8	...	108.58 106.94
కర్ణాట
మంగళూరు	29.880	90.0	76.5	...	146.09 125.74
శాంతాల	29.836	91.2	79.2	...	81.54 71.68
హైదరాబాదు	29.937	85.8	67.1	...	41.78 29.97
అనంతపురము	...	89.8	64.9	...	16.70 19.68
బళ్లారి	29.924	91.2	67.5	...	18.97 18.88
కర్నూలు	29.966	88.7	66.5	...	26.08 25.82
కడప	29.949	87.6	69.7	...	25.84 28.54
శంకరూరు	29.915	81.8	60.9	...	29.54 38.44
కొడైకనూరు	22.795	64.1	50.6	...	59.40 46.92
ఉదకమండలము	28.088	65.0	46.7	...	48.89 48.81
కొంజంబత్తూరు	29.942	85.3	70.2	...	18.40 18.30
కల్లూరు	29.948	83.7	66.4	...	82.52 81.95
నెలమ	29.912	85.0	67.3	...	84.63 86.74
తిరువనాపల్లి	29.916	87.8	71.8	...	16.85 26.03
పుడుకోట	29.849	86.5	72.0	...	28.79 28.45
మధుర	29.918	83.0	74.2	...	28.31 29.52
తిరువళ్ళూరి	24.81 16.98

వాయుభారము సింహాశ్రయమునందు విశేషముగను బంగారా భారమునందు ద్వీపమునకు ఆస్థియ భాగమునను, బాంధాయిలమును కొంచెముగను తగ్గినది. తక్కిన ప్రదేశములందు మార్పులు బహుస్వల్పము. పోర్చుగీసులవద్ద సూర్యునిండియు, ఆస్థియమునుండియు, గాలిమీచున్నది. బంగారా భారమునను దక్షిణభాగమున తుపాను వచ్చునట్లు తోచుచున్నది. తూర్పుతీరమందు గాలి తీరమునుండి వచ్చుచున్నది. దక్షిణపు తీరమందు గాలివేగము ఎక్కువగానున్నది. పశ్చిమతీరమున గాలి సరిగానీచుటలేదు. ద్వీపకల్పమునకు దక్షిణభాగమున అల్పమార్పుగను ఉండవలసిన సీతకత్తిగాన, దత్తమండలములో దీర్ఘ తక్కిన ప్రదేశములందు ఉండవలసివచ్చినదిగానున్నది. సామ్యముగను సర్వప్రదేశములందును పక్షిప్రభువేడిమి మామూలు నిలవించుచున్నది. తూర్పుభాగమున రాత్రులందు ఉష్ణము సహజముగను తక్కిన గాలు, తక్కిన వోట్లలో ఎక్కువగాను కలయు. మలబారులో తేలి ఎక్కువగానున్నది. అక్కడ ఆకాశమున మల్ల ప్రాయము. రాత్రిలో గుమ్మరులు తేలు. సింహాశ్రయములో ముందు కొంచెము తురిసింది.

నోటీసు.

బంగోలు డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్
సివిల్ ఆసలు 1914 సం. నెం 28 రు

వాదులు.

1. మక్కాన నాగయ్య,
2. మక్కాన వెంకటపతి,
3. మక్కాన కోటయ్య,
4. మక్కాన సీతయ్య 17 సం. ముయన పై నందున తల్లి పోషణకర్త లింగమ్మ,
5. కాకుమాని గోపయ్య,
6. కాకుమాని కోటయ్య,

సాక్షి బంగోలు తాలూకా సర్పంచ్ డి.పాశెం.

ప్రతివాదులు.

Vs.

1. ఉండె రాజారాజు కేశవ రాజా వెంకటేశ్వర రాజా గోపాలకృష్ణ యాశ్చేంద్రులవారు బహద్దర్, కె. సి. ఐ. ఇ. పంజాబ్ మనసబద్ వర్ మహారాజా ఆఫ్ వెంకటగిరి.
2. మె. స్వామినాథ పూర్ణం,
- 1లో ప్రతివాదిగారు వెంకటగిరి.
- 2 ప్రతివాది బంగోలు.

వైద్యచేసిన వాదలందరు తమకుగాను సర్పంచ్ డి.పాశెం గ్రామములకు తక్కిన అందరికిగాను సదరు సర్పంచ్ డి.పాశెం గ్రామములోని మక్కాన రామదాసుకుంటకు తమ హక్కును స్థిరపర్చుకొని ప్రతివాదులు దానిలోనికి రాకుండా నుండగ లందులకై శాశ్వత యజ్ఞక్షేత్ర దయచేయవలసిందిగా కోరి సదరు దావా దాఖలుచేసి ఉన్నారు. కనుక యాసంగతి యారోజీను మూలముగా తెలియచేయుటయైనది.

4-11-14 వాయిదా 18-11-14

మిట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావు, వాదులనీయు.

నోటీసు.

బంగోలు డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్
సివిల్ ఆసలు 1914 సం. నెం 23 రు

వాదులు.

1. మక్కాన నాగయ్య,
2. మక్కాన వెంకటపతి,
3. మక్కాన కోటయ్య,
4. మక్కాన సీతయ్య 17 సం. మైసరయ నందున తల్లి పోషణకర్త లింగమ్మ,
5. కాకుమాని గోపయ్య,
6. కాకుమాని కోటయ్య,

సాక్షి బంగోలు తాలూకా సర్పంచ్ డి.పాశెం.

ప్రతివాదులు.

Vs.

1. వెంకటేశ్వర కృష్ణారెడ్డి,
2. వెంకటేశ్వర యల్లమందారెడ్డి,
3. వెంకటేశ్వర ఆదిరెడ్డి,
4. వెంకటేశ్వర కృష్ణారెడ్డి,
5. వెంకటేశ్వర రామారెడ్డి,
6. వెంకటేశ్వర కృష్ణారెడ్డి,
7. వెంకటేశ్వర చిన్న సోమయ్య,
8. యలమ వెంకటస్వామి,

సాక్షి బంగోలు తాలూకా సర్పంచ్ డి.పాశెం.

వైద్యచేసిన వాదలందరు తమకుగాను సర్పంచ్ డి.పాశెం గ్రామములకు తక్కిన అందరికిగాను సదరు సర్పంచ్ డి.పాశెం గ్రామములోని మక్కాన రామదాసుకుంటకు తమ హక్కును స్థిరపర్చుకొని ప్రతివాదులను సదరు గ్రామములకు తక్కిన అందరికిగాను సదరు ప్రతివాదులవారి ఆకుంటుంటికి రాకుండానుండగలగు శాశ్వత యజ్ఞక్షేత్ర దయచేయవలసిందిగా కోరి సదరు దావా దాఖలుచేసి ఉన్నారు. కనుక యాసంగతి యారోజీను మూలముగా తెలియ చేయుటయైనది.

4-11-14 వాయిదా 18-11-14

మిట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావు, వాదులనీయు.

సానిక వార్తలు.

ఉద్యోగములు. — కృష్ణాజిల్లా అసిస్టెంటు కలెక్టరు గారయిన ఎఫ్. హెచ్. వెన్నెమ. ఐ. సి. ఎన్. గారిని ఉత్తరగూర్కాడు జిల్లాకు బదిలీయించిరి.

రాయచోట హోరెసు హై స్కూలు. — ఈ స్కూలు మండలంలో కొన్ని మార్పులు చేయుటకు గవర్న మెంటు వారు 2,175 రూ. స్వయం విభాగ మొనంగిని తెలియచున్నది.

ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల విద్యార్థుల సంఘము. — “స్వపక్ష, జీవితమందు వాని ప్రాముఖ్యము” అనువిషయమును గురించి ఆ కళాశాలయందే కేపు సాయంకాలము 6-15 గంటలకు విద్యుత్ ప్రయత్నముగా రుపకరించెదరు.

శ్రీశ్రీ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లు. — చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేట్లు గారయిన ఎ.వి.డి. బద్దగారు నెలపుమీద సీమకు పోవుచున్నారు గావున ఎక్కువసేపును కోర్టువద్ద, ఆ కోర్టువందలి వారందరునుగాడి నిన్నటి యుదయమున ఫోటో గ్రాఫీ తీయించుకొనిరి.

సచ్చయప్ప కళాశాల, వేదాంత విద్యార్థుల సంఘము. — ఈ సంఘము తరఫున “విశిష్టాద్యైత్యవేదాంతము” అను విషయమును గురించి పచ్చయప్ప కళాశాల యందు కేపు సాయంకాలము 5-గంటలకు లాకేలేయందలి టి. రాజగోపాలాచారి ఎస్. ఎ. టి. ఎల్. గా రుపకరించెదరు.

ఇరువది తొమ్మిదవ దేశీయ మహాజన సభ. — భూశేఖరవాళ వాసుగారు రాజోపు దేశీయ మహాజనసభ కగ్రాసనాధిపత్యము వహించుట కంగీకరించిరి. ఈ సభకు వాలంటరీలుగా నుండగల నౌకానాదంబు ఆహ్వానసభాధ్యక్షులకును కార్యదర్శకులకును గాక, తిరువల్లిక్కేటి శైవోత్తేను నెం 17 ను స్వహామలో నుండు గా. వి. ఎల్. ప్రతివాసకా శ్రీ గారికి ప్రాసీకరించుచును.

ఒక గొప్ప ప్రమాదము. — కడచిన శుక్రవారము నాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు బార్డిటవురు కొత్తవాలు చావడి బజారువద్ద మాణిక్యమును బండిలోలాదాడికడు తన బండిలోనుండి కొన్ని పప్పుబజారుల దింపుచుండగా, ఒక బస్తా బారి ధక్మలింకును ఒక కిల్లవానిమీద బడెను. వానియన్ను 15 సంవత్సరములు. వానికి కుడిచేయమీద చాలగా. ములు తగిలినవి. వీనిబంధువు ఆస్పత్రికి తీసికొని పోయి జనరలు ఆసుపత్రికి తీసికొని వెళ్లెను.

మోటారుబండి ప్రమాదము. — కడచిన శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము రామచంద్రయ్య అను పచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థి బార్డిటవురు మారుబోర్డు గుండ వెళ్లుచుండగ గవర్న మెంటు హాపునుకు సంబంధించిన ఒక మోటారుబండి ఆమ్మమున వచ్చుచు ఆతనికి తగిలినది. కొంచెము గాయములు మాత్రము ఆతనికి తగిలినవి. ఆతనిను ఆతనిని జనరలు ఆసుపత్రికి తీసికొని వెళ్లిరి. శ్రీగవ్వరుగారు శనివారమునాడుదయమున ఆసుపత్రి చూచుటకు వెళ్లెనపుడు ఈ విషయము తెలిసింది.

పోలీసు బహుమతులు. — సాక్షియ అర్మి క్రిమీలు వెంటి మెంటు కేసులో వారుగా పరిశీలించుచు మెచ్చుకొని సర్టిఫైక్టురు ఎ. వి. స్వామినాథ అయ్యగారికి 25 రూపాయలును, హెడ్లెక్టార్లకు సర్టిఫైక్టురు గారికి 10 రూపాయలును, అప్టెలబాధకు, నారాయణ స్వామి అను నిర్దరు క్లౌస్ట్రలులకు చెరి 5 రూపాయలును, బహుమతులుగానిచ్చుటకు పోలీసు కమిషనరు ఎఫ్. ఆర్మి చేజిగా రంగీకరించిరి.

పీఠాపురములో మహమ్మదీయ సభ. — ఈ నెల 7-న తేదీ పీఠాపురము, ఆర్. సి. హెచ్. హైస్కూల్లో హోలులో హాస్పిటల్ అసిస్టెంటు ఆల్బీజ నాథమున మోహమ్మద్ గాలజ్ సాహెబ్ గారి యాధి పత్యముక్తంద మహమ్మదీయుల రాక శక్తిని దెలుపు వొక మహాజనసభ జరిగింది. అల్బీజనాథులను అనేకమంది వారును, అల్బీజనాథమున అల్బీజ్ సర్కార్ గారును, దుక్కియకారణ యుద్ధమునకు పోయిందరు వి. కరించి దాక రావన్న చెను గులం గూర్చుము ము ప్రభుత్వ ప్రభుత్వ ముదలగు రాజ

కానీ ఆయనను పూర్వము ననుసరించి ఒక జాల్మ్యుని
 పేరును పొందుకొనియున్నాడును అందుచేతనే కార్యము 10 వ
 ప్రకరణ ననుసరించి పోయినా నాదేశమును వెదకిన ఆయన
 ప్రకరణము ననుసరించి జాల్మ్యుని పేరును బట్టినను, ఆ సా-
 మ్యముని ఖిర్యాను పేరును ననుసరించినను నాదేశమును
 కాదు.

కొద్దు వ్యవహారములు.

మదగాను హైకోర్టు

న్యాయమూర్తుల యాసాన నిర్ణయములు.

ఈవారము హైకోర్టులో నీడ్రెండ్ నిర్ణయముల ననుసరించి పనులు నిర్వహింపబడును.

ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారును, న్యాయమూర్తి శేషగిరి అయ్యగారును, ఒకకోర్టులోను, న్యాయమూర్తులు శంకరనాయక్, స్టేట్ సర్ గారులు పాల్గొని కొద్దులను మొదటి అప్పీల్లను విచారించుదురు. న్యాయమూర్తులు ఎయిలింగు, కుమార స్వామిరామస్వామిగారులు రెండవ అప్పీల్లను, క్రిమినల్ శేసులను విచారించుదురు. న్యాయమూర్తులు టిల్లక్విల్ల, తయార్జీగారులు రెండవ అప్పీల్లను, మిసలేనియన్ శేసులను విచారించుదురు. న్యాయమూర్తులు సదాశివయ్యగారు, హాసే గారులు మొదటి రెండు రోజుల మాత్రము రెండవ అప్పీల్లను విచారించుదురు. బుధవారము నాడు న్యాయమూర్తులు సదాశివయ్యగారు, హాసే గారులు ప్రత్యేక ప్రత్యేకముగను, తక్కిన రెండు రోజులు సదాశివయ్యగారు మాత్రము అద్యక్షకొద్దులలో పనిచేయుదురు. తేల్వలుగారు పోషవారమునాడు ఇక్రూకొద్దులలోను, మంగళవారములు ఇన్వ్యా(సారాంశముల నిర్ణయించు)ద్దులలోను, తక్కిన రోజులలో హైకోర్టులోను కొద్దులలో పనిచేయుదురు. ఈ యేర్పాట్ల ప్రకారము హాసే గారు గురుకుప్రవారములలో కొద్దులకు రాని యేర్పాటుచేయుదురు.

సెషన్సు విచారణ.

[న్యాయమూర్తి: శేషియరగారు]

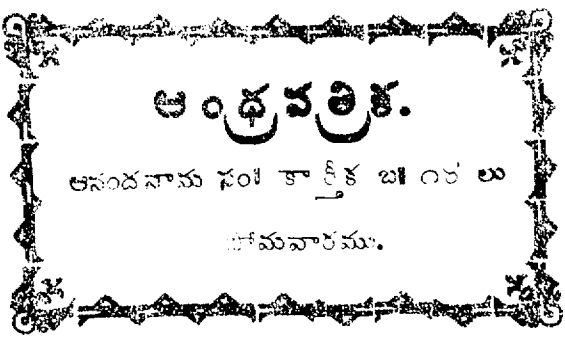
బాట్లపుకొనిన కేసు.

ఎరుకలన్న సాక్షులు (గత సంచిక శేషము):— మూడవ ముద్దయి వ్రాసిన నాలుగు తీర్పులు నామె నాచేతి కిచ్చి మొదటి ముద్దయి కిమ్మి కొరెను. మొదటి ముద్దయి తేల్పును చదివి ఒక్కొక్కప్పుడు పారచేయును; ఒక్కొక్కప్పుడు నా చేతి కిచ్చును. నేను వారి నెత్తుకొని భద్రపరచి తిని. మొదటి ముద్దయి వ్రాసి మూడవ ముద్దయి పంపిన రెండు ఉత్తరములును మూడవ ముద్దయి నా చేతికిచ్చి చదివి వేయును నేను. కాని, మూడవ ముద్దయి సామీద నేనైన నేరములను మోపునెడల అవి నాకు అనుభవముగ పనికి వచ్చు నను తలంపుతో వానిని నేను భద్రపరచితిని. వారెవరు నుండి నేనైన వైకమును లాభము పొందవలయునను ఉద్దేశముతో నేను వానిని భద్రపరచలేదు. కాకినాడలో నుండగా, మొదటి ముద్దయి పిలుచుకొనినవచ్చు నిమిత్తము మూడవ ముద్దయి నన్నొక పర్యాయము పిలుచుటకు పంపెను. నేను కాకినాడకుం దొక సంవత్సర కాల ముంటిమి. ఈ నిందలక కాకినాడవలె నుదరాను చేరవలసి వచ్చెను. నేను నుదరాను చేరిన పిమ్మట నుమా రివడరోజులకు పిమ్మట నేను మొదటి ముద్దయి ముద్దయిలను మదరాసులో చూచితిని. వాలోడ దొరసామి ఆచారకూడ నుండెను. మొదటి ముద్దయి నా కొక యుత్తరము వ్రాసియుండినందున నే నాతని చూడపో తిని. తా మేదో వ్యాపార విషయమున మదరాసు నకు వచ్చినట్లుల మొదటి ముద్దయి చెప్పెను. మూడవ ముద్దయి కిమ్మటకై మొదటి ముద్దయి నాచేతి కొక యుత్తరము నిచ్చెను. నే నటులనే దానిని మూడవ ముద్దయిచేతికిచ్చితిని. వెంకటేశ్వరసోదరియింటిలో నొక్క పర్యాయమును, మూడవ ముద్దయి యింటిలోనే రెండు మూడు పర్యాయములును మొదటి ముద్దయి మూడవ ముద్దయి చూచెను. మూడవ ముద్దయి పక్షమున నేనువెల్లి మొదటి ముద్దయి నొక పర్యాయము పిలుచుకొని వచ్చితిని; మూడు పర్యాయములు నొక్క మును, ఆహారపదార్థములను మూడవ ముద్దయివద్దనుండి మొదటి ముద్దయికి తీసికొనిపోయి యిచ్చితిని. ఖాసీబరగుటకు మూడురోజులకు పూర్వము రాత్రి 9 గంటలప్పుడు మొదటి ముద్దయియు, రెండవ ముద్దయియు చనిపోయిన యామె (నిర్వివిధాతి నాయకి) యింటికి వచ్చిరి. మూడవ ముద్దయి నాద్వారా నాకిక కరుణపంపి ప్రార్థించగా, వారు వచ్చిరి. రాత్రి 9 గంటలకుండునా నానందో పుష్పమిని యామె నిమ్మ కొరెను. అటు, అటువర గంటలకు నే నాసమాచారము చెప్పితిని. వారు 9 గంటలకు రాగా, వారయ నేను కలిసి మే మందరమును చనిపోయిన యామె యింటికి వెళ్లితిమి. మొదట ఏర్పాటుచేసికొనిన మేంకు నేను వెళ్లియోర్ ఆంగడి వద్ద వాని చూచి నాతో కలిసికొంటిని. వా రెండులకు పిలువబడినో నే నెఱుగను. మే మయింటికి వెళ్లిపప్పు జిడి మూడవ ముద్దయి మరుగుదొడ్డి తిలుపు తేరచియుండెను. మొదటి ముద్దయి తిద్దను మొట్టమొదట హాళికి వెళ్లి; వారివెంటనే నేను వెళ్లితిని. పిమ్మట, మూడవ ముద్దయి రెండవ తిలుపు తేరచెను. మేముముగ్గురము హామిగా నా నుమారు పావుగంటకాలముంటిమి. నేనును, మొదటి ముద్దయియు భయపడితిమి; రెండవ ముద్దయి ప్రార్థింపించినను, మేము వెనుకకుతిరిగి మామాధులములకు వెళ్లిపోతిమి. చురునాడు కూడ మొదటి ముద్దయిల నిద్రించి నుండిన చెప్పటకు మూడవ ముద్దయి నా కనుజు నొసగెను. వా రిరువురును వచ్చిరి; ప్రక్కయింటి విధియును మీద నొక బ్రాహ్మణుడు కూర్చుండియుంటిమి. నా నుందరమును నుమారు 11 గంటలప్పుడు వెళ్లిపోతిమి. నా నాడవయమున మరగాయలొకరు నేను బహుశకు నొక

మండగా, అప్పారావును (మొదటి ముద్దయి) పిలుచుకొని రమ్మరి అలమేలు (మూడవ ముద్దయి) చెప్పెను. అప్పుడు నేను అప్పారావును చూడజాలకపోతిని. పిమ్మట 8 గంటలకు అప్పారావును పిలుచుకొనినవచ్చు మూడవ ముద్దయి నన్ను మరల పంపెను. 9 నిమిషములకు పిమ్మట అప్పారావును, వరాహులును వచ్చి మూడవ ముద్దయిలో చూట్టాడిరి. ఆ సంభాషణ దేనిని గుఱించిపో నే నెఱుగను. ఆరాత్రి 9 గంటలకు నేను వారిని బహుళలో చూచితిని. మరుగునెరటిలకు తీసియుంచబడెను. అలమేలు రెండవతలుపు తీసెను. ఇంకొక అగంటవేపు ఆయినపిమ్మట రెండవము; ఇచ్చటనే నాండు దేనె; భయపడవలదని యభయ మొసగెను; అగంటకాల మైన పిమ్మట మొదటి ముద్దయి ముద్దయిలను నొకరికి వెళ్లి; “నిన్ను కులభముగ గుర్తించుదురు; నిమిషమే నాండుము; ఆ వితంతువుకందల్లో ముట్టుపొడి చల్లి; కాళ్ళకు ను కట్టి, పిమ్మట నీవ్ని తీసిచెడును; అప్పుడు నీవ్ని నీచిపి వారు నన్ను అచ్చటనే కదలివెట్టిరి. నేను హామిగా నానో యుంటిని; ఆ వితంతువు అరచుటకు వింటిని; రివ్వుల నొకరికి వెళ్లితిని; అప్పారావు ఆమెకాళ్ళను పట్టుకొనియుంటిమి; వరాహులు ఆమె తొమ్మిది మీద కూర్చుండి యుండుటను చూచితిని. అలమేలు దీపపు కత్తిని దించెను. ఆమె (చనిపోయిన యామె) యొక్క చేతులను పట్టుకొనుచు వరాహులు నాతో చెప్పగా, నేనటులనే చేసితిని. వరాహు లొకకత్తితో నామె మెడ కొరెను. నేను ఎచ్చట నుంటినో అచ్చటనే నిలబడియుంటిని. అప్పారావు నా ములు, అలమేలు, వీరు నెట్టెలను, ద్రావర్లను, మొదలనూ వానిని కెడకి నగల నన్నెటిని తీసికొనిరి. వరాహులు నాను కొనినపిమ్మట అలమేలు ఆవితంతువు తలకింది దించి నుండిన బీజములను తీసి అల్లయిరాను తెరచెను. నే నొక సంభవకద్ద కూర్చుండియుంటిని. అప్పారావును, వరాహులను, అలమేలును, నగలను నొక్కమును తీసికొనిరి. వారు ఆహారములను తీయుచుండగా, నే నూరక చూచుచుంటిని. అప్పుడు ఆవితంతువుకేరమున ప్రాణముండెనో లేదో చెప్పజాలను. సవరములతో నిండియుండినవెట్టి గంధపుగిన్నె నొకటిగూడ వారుబయటికి తీసికొనిరి. అప్పారావును, వరాహులను ఆహారములను తినుగట్టలలోనుంచి కట్టుకొని తీసికొనివెట్టిరి. అప్పారావు అలమేలువరించిన నగలను కూడ తీసికొనెను. పిమ్మట, వారట్లుచేసినయెడల, ఎవరోకొంగలువచ్చి యాంధ్రుల కృత్యము చేసిపోయిరిని ప్రజలనుకొందురని ఆమె నెహ నొసగెను. తాను వెట్టుటకు పూర్వము అప్పారావు నాచే మూడుసవరముల నుంచి నీవువెల్లిపోవుటకును ను ఆమె చేతులను కాళ్ళను కట్టిపోమ్మని నాతో చెప్పెను. వరాహులు చేతిమీదను, నాచేతిమీదను కొంజరక్తముండెను. బయట వెట్టుటకు పూర్వము వరాహులు ఆహారములను వద్ద తనచేతులను కడిగికొనెను. అప్పారావును, వరాహులును వెల్లిపోయినపిమ్మట నేను నాచేతులను కడిగి కొంటిని. నాకువ్యాధిమీదను, బ్యాకటిమీదను, గంధరక్తముండెను. నే నారెంటిని ఒక్కటిగ మూటకట్టి, గూముట నాయింటి బావిలో బడవైచితిని. పిమ్మట అలమేలు పడకమీద నుండి యొక గడ్డతో నామె (అలమేలు) కాళ్ళ కట్టితిని; ఒకరప్పటితో నామెచేతులనుగూడ కట్టితిని. నామెచేతులను, కాళ్ళను కట్టిపప్పుడు ఆమె బావికి పడకును మధ్య పండుకొనియుండెను. ఆసిలిలో ఆమెకునది నేను వెల్లిపోతిని. ఈ ఖాసీగంధపంతుయు బయటకు దూర నడవలో నొకకెల్లవాడు పండుకొని నిద్రపోవుచుండెను. కిడి నాకిగిగుండ నేను బయటికి వెళ్లితిని. నేను బయటికి వెళ్ళుచుండగా, వీధిలో నొక కాకా నేటిలకెట్టుట కట్టిచెను. నే నెవరని యాతడు నన్నడిగెను. నేనింటివాడనెయ్యి నన్ను కాకా నేటిల వెల్లిపోయెను. నేను మరల యింటిలోకి వెళ్లి, కొంతనే పడుచుండి, మరల యిలువకలి వేంకటేశ్వరగారు చేరి, వారు పండుగనదిలోనే నేనును పండుగిని ముగడవయమున రాత్రి యెవ్వరో కొంగలు యింటిలో ప్రవేశించి చిన్నపప్పు వచ్చి వేంకటేశ్వరగారిలో చెప్పెను. ఆ ఉదవటికి వెళ్లెను; నేనును వెంటనే వెళ్లితిని. బాటిమనానాటికి వచ్చి 9 గంటలకు నన్ను చెప్పెనని. నేను బాటిమనాకి కొన్నిసంగతులు చెప్పి, వానిని, అప్పారావు, వరాహులు, ఉండినయింటికి పిలుచుకొనిపోతిని. కాని, వారంత ఆ కడలేదు. పిమ్మట నేను బాటిమనాకితోగూడ తిరుగుతే, బాటి దొరస్వామి ఆచారమునాతడు వనియ నుండిన వెళ్లి అప్పారావును, వరాహులును ఆయింటిలో నుండి. వారెప్పుడు నగలను కరగించుచుండిరి. వారు నగలను కొంగలు యిండినతో కెమటిగినిలో దొరస్వామిఆచార సంకయింపెను. బాటిమనా గానగలను తిమిశము చేసి వారు ఆ చనిపోయిన యామెకేరముమీదనెల నేల యాహరిందకదో నేను చెప్పెను.

చనిపోయిన యామెయిలువకలి వెల్లిపప్పును వరాహుల వద్ద కత్తెర, బ్రాణము, కత్తియు నుండెను. (దేవదాసు నా ప్రక్కలకు బాబుగా) అలమేలు తిలదగ్గలను నే నెఱుగను. పసిలేవమునుండి నే నామె నెఱుగదును. ఆమె కాళ్ళు అన్నాయని పిలుచుట కలదు. నే నామెను నీచిట లొకంటిని. వేంకటేశ్వరగారివద్ద కొలనుకుటుకు పూర్వము వెళ్ళునగ్గును పనిలో నుండలేదు. అతనికి నన్నెచ్చి నీచిటకు పోలేదు. నే నాతనిని బహుళలో చూచితి; నలుగురితోంచి యేమియు చేర మాడకయే వారినియెల్లలో చేరితి.

తాకు మంచికాలమువచ్చినప్పుడు నాకు వెండ్లిచేయించుటల ఆతడు నాతో చెప్పెను. నేను నాలుగు రోజుల కొలువులో నుంటిని. ఆకాలములో నే నాతనిని నాకు వెండ్లిచేయింపుదని యడుగలేదు. అతడు నన్ను చాలాసార్లుగా నాదనించెను. నానాండు చాలనమృతము > లిగియించెను. ఇచ్చట వరాహులకు నాచేతి నొక మిచ్చుచుండెను. నే నాతనికి నొకరికి కొక్కలు చెప్పచుంటిని. ఇంటిభిక్షులకుగాను అలమేలుకు నాచేతికి కొక్క మిచ్చుటకలదు. నేను త్రాగుటలేదు. నుమారు నాలుగు రోజులందు చిత్తూరులో నుండగా నేను నాభ్యాస మలపడెను. నేను పాకాలలో నుండగా, అలమేలు అక్రమముగ ప్రవర్తించుచున్నదని యెఱింగితిని. అతని భార్య ప్రవర్తనను గుంచి నే నప్పుడు వేంకటేశ్వరకెట్టిగారిలో చెప్పలేదు. పాకాలలో నలమేలుతో నానునాభ్యాయుగ లిగియించిన రజణయ్యకెట్టి వేంకటేశ్వరకెట్టికి బంధువు; కాకటి, వలుమరు వారియింటికి కమ్ముచుండు కనుక వారి యక్రమసాంకత్య మెప్పుడు ప్రాశంభించెనో చెప్పట కలవిగాదు. ఈపని తీసికొని నే నలమేలుతో మంచివాటలు చెప్పితి; కాని, యామెను చివాట్లువెట్టలేదు. మేము కకినాడకు వెళ్ళినపిమ్మట మూడునాలుగు నెలలకు అలమేలును, అప్పారావును ఒక్కటిగ మూట్టాడుమందుటకు పంపిరి. ఈసాంకత్యము వారు కాకినాడ వదలువరకు అయిలనె యుండెను. మేము కాకినాడ వదలుటకు పూర్వముకెలనాడు వదలుటయెయ్యై వేంకటేశ్వరకెట్టితో చెప్పితి; కాని, అప్పారావు అలమేలువద్దకు వచ్చుటకు పోవుటకు గరించి యేమియు చెప్పలేదు. అప్పారావు, అలమేలు పోక మధ్య ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల సంధియు చుండినందులకు వారు నిష్పక్షగ నేమియు నాకిచ్చుచుండలేదు. వీరిద్దరి మధ్య నే నెప్పుడు ప్రకటనలను అడిచుచితో చెప్పలేను. నేను కాకినాడలో కాపురముండిన యింటి యజమానుని కొనుగడుగూడ వారివద్ద బాలుల సంధిచుచుండెను. కాకినాడలో ఓ రొండొరులకు వ్రాసికొనిన యుత్తరములలో నే నొకటి రెండు ఉత్తరముల నుంచుకొని యుండెచ్చును. ఈ దాదాలో బాబుకాబడిన తేల్పుల ఎచ్చట వ్రాయబడినో, పాకాలలోనో, కాకినాడలోనో, మదరాసులోనో నిష్పక్షగ చెప్పలేను. నాకు చదువు రాదు. ఈ బాలులలో దేని నుండుగాని ఒక్కటిగనైనను నేను చదువలేను. కాకినాడలో అప్పారావు వ్రాయుటకు ముమారు చూచియున్నాను. వారివచ్చుటకు సాంకత్యమును నిదర్శనపూర్వకముగ చూపుటకు నే నీబాలులను వెట్టివెట్టితిని. కొద్దివ్యవహార మేది నాకు బాగునని నే నెదురుచూడలేదు. ఏదో కాణముచేత నేను ఈబాలులను వెట్టివెట్టితిని. దాచియుండుటకు నే నీలిఖయిగాని, ఆలేఖయిగాని యేర్పరచలేదు. దొరస్వామి ఆచార వేంకటేశ్వరకెట్టితో నొక్కయుత్తరముగూడ దీసికొని వెళ్ళి నేను కాకినాడలో అలమేలును సంగతమునెప్పు గురు వొకడుండెను. “అరువుగారు” అని అతడు పిలువబడు నుండెను. నాకు యిప్పుడు చూపబడినబాలు ఆ గురువుగారి నే వ్రాయబడిన దీని నాకు నాచేతి కిచ్చెను. దీనిని నేను కిద్దపరచి యుంచినంతల నేమియు ప్రత్యేక కారణము నేను ఎఱువక మదరాసునకువచ్చిన రోజునకు ముందునాడు నేను వేంకటేశ్వర, అలమేలు, వీరితోడ చెప్పి ప్రకటించితిని. అప్పారావు తనబాలులలో కొన్నిటిని నాచేతికిచ్చి చింపి చెయు మనెను. నే నానిని తేల్పులను దొంగిలించలేదు. అప్పారావునకును, అలమేలు కునుగల అక్రమసాంకత్యములను నా కేదెనను చెరువు కలుగవచ్చునని భయపడుచుంటిని. కాని, యిటిచెరువు కలుగనో నాకుగోచరమైనదిగాదు. అలమేలు వ్రాగించగా, అప్పారావు వేరటికి నేను రెండు బాలులు వ్రాయించితిని. వానిని గడ్డునెట్టివ్రాసెను. ఆయుత్తరములలో కాలనకు నన్ను కిడిని యాబాలులలో వ్రాయబడిన నేమో యిన్నొక్కయినపిమ్మట నిప్పుడు చెప్పజాలకున్నాను. ఈ విషయముదేని బాలులు వ్రాయబడినపుడునాడు నాకు బ్యాప కిములేదు. (దేని అప్పుడునట కెల్లమని న్యాయమూర్తిగారు గణిరి.) కాకినాడలో నాకు అప్పారావుతో స్నేహముగలను; దొరస్వామిఆచారతో విధియముమాలిమె యుండెను. అప్పారావు తాను మదరాసునకు వచ్చినపిమ్మట నా కొకయుత్తరము వ్రాసెను. దాని నేను కిద్దపరచలేదు. అబాలులో అలమేలునుగూడ నలవారు నుండెను. అబాలు తనాలులో నిచ్చెను. దానిని చూచివేసికొనుట నాకు బ్యాపము. అతని కద్దనుండి యాబాలు నా కచ్చిపిమ్మట వేంకటేశ్వరకెట్టి అతని అప్పారావు, కాకినాడకుంచి నాతో చెప్పెను. (వై మాటకు విలోచయగా, అప్పారావు మదరాసు చేరినపిమ్మట గాక, నాకునునుండి తనకు ఉత్తరము వ్రాసినట్లు ఎవరికెప్పు చెప్పెను.) నానా నాకు వేంకటేశ్వర నేను అంతులాకను చనిపడిన దినవామాల యింటికి వెళ్లితిని; అప్పారావు లేదని యెఱింగితి; నుమారు మరల వెళ్లితిని; అప్పారావును చూచితిని. అప్పుడికి వచ్చియుండెను. నేను అప్పారావును చూచుటకు పూర్వమే వేంకటేశ్వరకెట్టి తా నాతనిని (అప్పారావును) చూచినట్లుచెప్పెను. మదరాసులో అప్పారావు లేవనను తన వేంకటేశ్వరకెట్టి యింటికి పావు వెలుదూరమునానికి ముచ్చుకొనెనని నేను వేంకటేశ్వరకెట్టి గారిలో చెప్పలేదు. అప్పారావును గుండిగర చేరియొక్క కడదని వేంకటేశ్వరగారు నాతో చెప్పి హెచ్చరించెనని. నలమేలు అప్పారావు యే ఆహారపదార్థములను పంపిన సంగతిని నేను వేంకటేశ్వరతో చెప్పలేదు. అలమేలు చెప్పవద్దనెను

రాజ్యప్రభువు.

నిన్నటి వాస్తావలో నాంగ్ల సామ్రాజ్యమున కంతటికిని, నందులో ముఖ్యముగా హయిందవ భూమికి మహావిమాదకమును వార్తయొకటి కలదు. మొదట మూడు మాటలతో వార్త ముగిసెను. రాజ్యప్రభువు కీర్తిశేషుడయ్యెను. అనువాక్యము వినవచ్చుటతోడనే చదువరు లొక విధముగా జలదరింపునకు పాత్రులయి యుందురనుటకు సందేహములేదు. అంతకు నొకటి రెండు దినములకు ముందు రాజ్యప్రభువు తాను ముసలివాడయై యుద్ధరంగమున నిలువలేనివాడైనను తన యల్లారు మున్నగు సైనికులను దర్శించి వారికి తనయమృత తుల్యముగా వాక్కులచే ప్రోత్సాహ మొసంగి రాబోయెనను వార్త ప్రకటితమయిందెను. అట్లుండ నీ రెండవ వార్త వెళ్ల పిడుగువలె కాన్పించె ననుటకు సందేహములేదు. తరువాతివార్త పీఠిగునకు కారణములు నిర్వచించనవసరమి. అతడు ప్రాంసు దేశమునందలిచరికి తట్టుకొనలేక న్యూపొనియా వ్యాధికిలోనై యంతటితో జన్మయాత్ర ముగించి నట్లు స్పష్టమయినది. అతడు భౌతికముగా జీవయాత్ర చాలించికొనినా డని చెప్పవచ్చునేకాని కొంచె మాంతరంగికముగా మానవుని జీవిత చరిత్రమును పరిశీలించి చూచినయెడల నాతడు నిజముగా చిరంజీవి యని వచింపవలెను. మొదట సాధారణయుద్ధభటుడుగా జేరి క్రమక్రమముగా మద్రాసు సైన్యనాయకుడై హైందవ సర్వసైన్యాధిపత్యము వహించి మొత్తముమీద ఈ దేశమున 42 సంవత్సరము లుద్యోగముననుండి దక్షిణాఫ్రికా బోయరుయుద్ధమున సర్వచమూపతియై జయమందుభిని మ్రోగించి తుదకు నాంగ్ల సామ్రాజ్య సైన్యములకు సర్వాధికారియై నెగడిన మహాస్వశక్తియుతుడు లోకమున నెంతటి కీర్తికి పాత్రుడు గాడు? ఆంగ్లసామ్రాజ్యము తీవ్ర సంగ్రామమున తీర్ణగతి మునిగియుండు నడతానెనుబడి రెండొక్కవారై యయ్య మధ్యమానముని యుత్సాహముతో యుద్ధకార్యాలయమున నుండి సైన్య సన్నాహముల జేయుచుటయు దుత్తమ రితిని తోడ్పడుచుండిన మహాదేశభక్తుని నెవ్వరు మఱవగలరు? ఎంతవడవి వందినను ఎన్ని బహు మానములకు పాత్రుడైనను ముదిమి తన్నెంత వైకొనినను తన యనురాగమునకు నర్హులగు సామాన్య సైనికులపయినే భ్యాన ముంచి తజ్జోగ్దేశముతో వారినిజూడ బయలుదేరిపోయి వారి నుద్ధమున ప్రాణములువదలిన మహాస్వార్థత్యాగి మృత్యు వెక్కడిది? రాజ్యప్రభువు నిజముగా తనసైనికుల ప్రశ్నననేయుండి కనువిప్పిచూడని చూపుచేతను విజయల పేరచి పలుకని వాక్కుచేతను, వా ముండటికంటె వేయి మడుగులు బలముగా ప్రోత్సహించుచున్నాడు. ఉద్యోగముగ తన బలముచే వారి నాపేరించి విజయమునకు నడుపగలడు. అట్టిమహావీరున కీర్తియనమే కదా శాంతిడము! తనయొకమున నుద్భవించి జీవితము నందలి యెక్కువ భాగమును తనవద్దనే గడపిన యట్టి వీరపుత్రుని స్మరించుకొని హయిందవభూమి ఆంగ్లసామ్రాజ్యముతోకూడ న్యాయమగుగర్వము

నందుచున్నది; ఆంగ్లచతువులతో త్రింశశ్లోటి హృదయ కమలములచే సత్కరించి రాజ్యప్రభువు యొక్క యాత్మకు శాంతి యగుగాక యని ప్రార్థించుచున్నది.

నుద్ధరంగమున యుద్ధము మహాసంకులముగా జరుగుచున్నది. మరల జర్మనులు తమసైనిక నికాయములను తండ్రిప తండములుగా మిత్రమండలి వారిపైకి కుప్పించుచున్నారు. మహా సాహసముతో పైబడి యొక్కపైట్టున హుమ్మని తోవచేసి కొన జూచుచున్నారు. కాని మిత్రమండలి సైన్యములదాగ్ధ్యమును తీర్మానమున అసామాన్యములు. ఒక్క నిమిషమున మిత్రమండలి వరుసను మూడు పాసములలో జర్మనులు పగుల తీయగలిగిరి గాని అదేతృటిలోనే మరల వెనుకకు పొర్లవలసినవారైరి. స్టాండర్టులో అనగా దక్షిణ పశ్చిమ బెల్జియము లోని యుద్ధశ్రేణి పొడవనై విశేషముకానందునను మిత్రమండలివారు తగిలిన ప్రేటును బహుసూక్ష్మముగా తటాలున త్రిప్పుగలవారగుటచేతను జర్మనులు జేలకొలది సైనికుల నాహుతి యిచ్చినను ఫలమంద లేకున్నారు. డిక్సుముడేపల్లె ఈసరుకాలువ కుడిగట్టున నొకమూలలోనున్నది. దానిని సంరక్షించుకొనుటకంటె వడలుకొనుటయే మేలట. అట్టి డిక్సుముడేను స్వాధీనము చేసికొనుట తప్ప మరీ వారుచేయగలిగిన దేమియు లేదు. వారినిరంతర ప్రయత్నములన్నియు భగ్నములగు చున్నవి. మిత్రమండలివారికి జననప్త మెక్కువగా నగుచున్నదనుట నిజమేయైనను దీని కెన్నియో రెట్లు జర్మనులకును నగుచున్నది. దక్షిణమున ప్రాచీనముగా ఎయినువరుసలో నక్కడక్కడ మిత్రమండలివారే యనుకూలములందినారు. నావికాయుద్ధమున జర్మనీకి నష్టములు తెలియవచ్చినవి రెండు సముద్రాంతర్గాములు పోవరుజలసంధిలో నశింపజేయబడినవి. అట్టిలియా మరల తలనూపి జర్మనీపడన నొక దానిని కొనిపోయినది. కయావో ఆఖాతమున జర్మను యుద్ధనావలు మునిగి పోయినవి. రుష్యా జర్మనీని బాగుగనే వెన్నంటి యున్నది. నాన్డా వద్ద జర్మనులు పరాజయములయినారు. రిష్యావారు క్రాకోకు దృష్టిదూరమున నున్నారు. అట్టణమునకు తూర్పుగా 30,440 మైళ్లలోనుండు ముఖ్య పాసము నొకదానిని స్వాధీనము చేసికొనినారు. ఉత్తరముగా 25 మైళ్ల లోనికి వచ్చియుండిరని కొలదికాలముక్రిందటవ్రాసితిమి. ఈరెండునురెండు సైన్య విభాగములకు చెందు నెడల క్రాకోకు కాలము సమీపించినట్లే నిర్ణయింపవలసియున్నది. తుర్కీకథయు జరుగుచునే యున్నది. మేమిదివరకు సూచించినరీతి తుర్కీ సాకాహైన్యము డాన్లెనల్లు నందు నిలిచి మిత్రమండలి ముట్టడికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచున్నది. నేటికి గియోబినునకు చెబ్బు తగులుట వినవచ్చి యున్నది. అదియే తుర్కీకిల యుద్ధసౌకల్యో నుత్తమము. మహమ్మదీయ లోక మంతయు తుర్కీని తూలనాడుచున్నది. తుర్కీ సైనికులకు గూడ తా మెందుకు పోరుచుండు నదియు తెలియదట.

స్వదేశి పరిశ్రమములలో నుత్తమ ఫలములను బడయవచ్చు ననుటకు నిదర్శనముగా తాతా ఇనుపవస్తు కర్మాగార మొప్పుచున్నది. ఈ కర్మాగార సంఘపు 1913-14 వ సంవత్సరపు పోర్టును బట్టి యిది యెనిమిదియవ సంవత్సరపు కార్యనివేదన మని తెలియుచున్నది. ఇప్పటి మహాసంగ్రామము వలన కొంతనష్టము కలుగునేమోయని కార్య నిర్వాహకులు జగీసిరటగాని మన ప్రభుత్వము వారు పై కర్మాగారము నందు పనిచేయు జర్మను సౌకరులను నిలుపుకొన వచ్చునని యనుభవ యిచ్చి తగిన బండ్ బస్తులన్నియును జేయుటవలన ఏలాటి

యభ్యంతరమును కలుగలేదట. ఒక్క లాభము మాత్రము కలిగినది. కర్మాగార కార్య నిర్వాహకులు సాధ్యమయినంత వరకు తమపనికి గావలసిన యెల్ల నస్తువులను ఐరోపానుండి యిదివరకు తెప్పించుచుండిన వారు ఇప్పుడు ఈదేశముననే సంపాదించుటతో లేక యుత్పత్తిచేయుటతో ప్రయత్నించుచున్నారు. కావలసినబొగ్గు, లోహము మున్నగువానికిని క్రొత్తక్రొత్త మార్గముల నీ దేశముననే వెదకుచున్నారు. తమకర్మాగారము బంగారమున నున్నను మైసూరునుండి కూడ సరఫరా చేసికొన జూచుచున్నారు. ఇంతేకాక తమకర్మాగారమున నగు నుత్పత్తులను నితర దేశములలోని విక్రయాంగణముల కనుపు నుద్దేశతో వీరు వృత్తి నిధులను చీనా, జపాను, ఫిలిప్పైను ఓవులు, సంయుక్త రాష్ట్రములందలి పశ్చిమతీర భూములు మున్నగు ప్రాంతముల కనిపియుండిరి. ఐరోప్షా మహాసంగ్రామముచే ఐరోపాయందును నీవట్టి తూర్పునగునూ రాజకీ యార్థికస్థితులు చక్కగా లేనందున ప్రతినిధుల ప్రయాణము వలన వెంటనే ఫలము కలుగ లేదు. ముందుకు కలుగగలదనినమ్ముచున్నారు. ఈ కర్మాగార సంఘమువారికి కడచిన సంవత్సరము అనగా 1913-14లో నికరాదాయము రు 22,63,779-12-3. అంతకు ముందు సంవత్సరపువిలువ రు 71,298-62-10 మొత్తము రనూరమి 23 లక్షలు 35 వేలు. ఇందులో పేరుల ప్రిమియముగావచ్చిన రు 1,52,039 5-4 లు రిజర్వుఫండుకు చేర్చబడియెను. రు 8,62,982-12-4 లు డిప్రీసియేషను ఫండునకు, రివేరుల ఫండుకు, ఉపక్రమకర్మలలెక్కకు ప్రత్యేకింప బడినది. మిగత ద్రవ్యము నుండి ప్రిఫరెన్స్ లు పేరులకు రు 8-12-8 ల వంతు నను సాధారణపు పేరులకు రు 4-8-0 ల వంతు నను అనగా 100 కి 6 రూపాయలు వడ్డీ యగునట్లును వించి వెట్టబడినది. హిందూదేశమున లక్షల కొలది లాభము జూపునదియు పేరులకు బాగుగా వడ్డీ నిచ్చునదియు తనవ్యాపారమును పరదేశములలో సాగింప వలయునని యుపక్రమించునదియు తనకుగావలసిన యపకృత్యానుగ్రహ నిచ్చుటన చేసి కొన ప్రయత్నించునదియునగు పరిశ్రమాగారము దూది మిల్లులకంటె నెక్కువగా పాచ్చిత్య పరిశ్రమాగారములతో సమానముగా నిలువ గలది తాతా ఇనుపవస్తు కర్మాగారమే యనుటకు సందేహము లేదు. ఈదృశ కర్మాగారము లితరపరిశ్రమల కయిగూడ నెలకొల్పుటకు హైందవపుత్రులు లేరా? చాలరా?

లోకమాన్య గోకలేగారు మాతృ భూమికి విచ్చిచేసినారని వ్రాయుటకుసంతసించుచున్నాము. ఈ సంగ్రామ సమయమున హైందవు లెల్లరును మతభేదములేక యవలాభించియుండునడతమిక్కిలి శాశ్వతమనియు దానిచే నాంగ్ల భూమియందు మనపై నభిమానము జనించినదనియు రాజారామ మోహను డాదిగా మన దాదాభాయి నాగోడి గారితో సహా మననాయకులు మనదేశమునకు కొడుకొనుచుండిన యుత్తమస్థితి రానున్నదనియు నభిప్రాయ మిచ్చుచున్నారు. అట్టి వచ్చుననుటకు సూచన లాంగ్ల పాలకులపక్షమున నున్న వనుటకు సందేహములేదు. కాని అట్టికి మన మేకభావ ముంది చేయవలసిన దెంతోకలదు. అట్టిఫలమునకు రేపటిదేశీయమహాసభయే తోడ్పడుటకు ముఖ్యోపకరణము. అంగభూమియందు అక్వియిట్ర ముత్రి గారు తమసౌభిల్యముచే, ఉదారహృదయముచే నన్నికత్తులకును స్నేహము కుదిర్చిరితిని నామ మాత్రమునకు నేర్పడియుండునకటలను అద్భుత మొనర్చుటకు గోక లేగారు ప్రాచీనాఖ్యానములను మరచి ప్రయత్నింతురని నమ్ముచున్నాము.

TELEGRAMS.

The struggle raged more fiercely in Argonne. The enemy vainly endeavoured to recapture the Fort de Paris and Saint Hubert.

The Germans made several partial offensives around Verdun, but were checked by our artillery before even the advance of the infantry could have started.

The weather is bad.

There is nothing to report in Wevre and Lorraine.

The enemy's attack against the great bridge-head at Neuport has failed.

Various German attempts at offensive eastward and south-east of Ypres have been checked.

We have advanced a kilometre east of Bixchoote. We made slight progress from La Bassee Canal to Arras.

BELGIUM.

A COUNTRY WITHOUT A SMILE.

American's Experience of Belgium.

Children Too Sad to Laugh

LONDON, November 14.

Mr. Bell, an American, who took the first shipload of food to Brussels, for the relief of the Belgians, describes Belgium as a country without a smile. Nothing written could exaggerate the misery. The deserted fields were cemeteries. He saw that only a few men, women and children had taken refuge in terror in the ruins of their homes. The children were too sad to laugh.

GERMANY

TWO GERMAN SUBMARINES SUNK.

English Navy's Smart Work.

LONDON, November 14.

It is reported in Dover that two German submarines were suspected of hiding at the bottom of the Straits. One calm day some bubbles were seen, and the area was dragged with a long chain to which explosives were attached. There was later a violent explosion and quantities of oil rose to the surface. The other submarine was trapped while making an attack. It was shelled and was sunk.

SINKING OF "KAISERIN ELISABETH."

Her Ammunition Exhausted.

LONDON, November 14.

It is officially announced in Vienna that the cruiser "Kaiserin Elisabeth" was sunk at Tsingtao after her ammunition had been exhausted.

The "Dresden" and "Leipzig."

VALPARAISO, November 14.

The "Dresden" and "Leipzig" sailed at daybreak.

ENGAGEMENT IN THE PACIFIC.

Further Details.

LONDON, November 15.

AMSTERDAM.—A German official version of the fight in the Pacific shows that five German cruisers fought the "Goodhope" the "Glasgow" and the "Monmouth" but the "Nuremberg" became separated and afterwards met the "Goodhope" which was already maimed and gave her "Coup-de-grace."

LONDON, November 15.

Valparaiso.—The "Leipzig" and the "Dresden" have replenished their supplies. They say they did not participate in the Pacific fight.

German Ships Sunk at Tsingtao.

The Press Bureau says that the German Gunboats "Hils" "Jaguar" "Cormoran" "Tiger" and "Lucks" and the destroyer "Taki" and the minelayer "Enching" and the Austrian Cruiser "Kaiserin Elisabeth" were all found at Tsingtao sunk by explosion.

RUSSIA.

RUSSIAN OPERATIONS.

German Retreat Near Thorn.

Important Russian Successes.

PETROGRAD, November 15.

A Communique published here announces an important Russian success which has compelled the Germans to retreat from Rypin near Thorn.

Advanced Guard Engagements.

We continue, the Communique adds to progress in East Prussia and captured yesterday five howitzers near Soldau. There have been engagements between advanced guards between the Vistula and Warta. The Russians are passing through the Schreniava region towards Cracow and we have reoccupied Tarnow.

TURKEY.

AFRICAN MOSLEM PROTEST.

Against Turkey's Suicidal Action.

LONDON, November 15.

Sheikh Said-El-Marghani, Head of the Marghani sect and a direct descendant of the Prophet a man of great influence in Egypt, Arabia and

TELEGRAMS.

Sudan has telegraphed strongly condemning the action of the Turkish Government in declaring war on Great Britain and her Allies. Morghani says that Turkey is being sacrificed to German ambition and that those in authority at Constantinople by placing themselves under Germany's evil influence have lost the sympathies of Mohammedans throughout the world and involved Turkish people in certain ruin. Morghani expresses on behalf of himself and all his followers most sincere and loyal attachment to Great Britain to whom all Moslems owe so much.

Sherif Yusef-el-Hindi, a religious personage of high standing has written in a similar sense and loyal protestations are arriving from every important Sheikh and Ulim in Sudan.

TURKEY AT WAR.

Loyalty of Egyptian Moslems.

Proclamation by Council of All Chiefs.

CAIRO, November 14.

The Council of All Chiefs of the Ulama composed of the leading Moslem religious authorities in Egypt has published an important proclamation urging the Egyptian Moslems to maintain a calm and peaceful attitude. After invoking the Allah and his Prophet who counselled mankind to love peace and avoid strife the Ulama reminded their flock that Providence has spared Egypt the horrors and sacrifices of the present war which has spread to one state after another. Therefore it is their duty to remain calm and confident to behave with discretion and to let reason guide their acts, to avoid gatherings when idle words might be spoken and to shun intrigues, sewers of discord and ignorant or interested counsellors from which good cannot come. The appeal is strengthened by quotations from the Koran and the traditions among which are the Prophet's well-known sayings enjoining the faithful to avoid disorders the consequences of which are not limited to those who provoke them and bidding them to walk in the right path and look their own affairs and thus avoid harm from the straying of others.

The appeal is signed by 27 Ulama including the Sheikh-ul-Islam of Egypt who is also the Rector of Al-Azar Grand Mutt and all the chiefs of the different rites

THE SHEIKHS OF SUDAN.

Expression of Their Loyalty to the British.

The chief religious Sheikhs of Sudan have spontaneously addressed a communication to the Governor-General expressing on behalf of the whole population their loyalty to Government.

They refer generally to the benefits conferred by the British rule and in particular to the sympathy which has always been shown to their religion and the justice which has always been meted out to them, to education, to alms, to rest given to their children and the help ded to pilgrims to Mecca. They dissociate themselves from the reaction of the Turkish Government in declaring war on Great Britain and her Allies. Such a course of action, they say is utterly opposed to the best interests of Islam and it is their opinion that the Turkish Government by listening to the false counsels of Germany has doomed the country to destruction and alienated itself from the sympathies of the Mohammedans throughout the world.

THE SULTAN OF KELANTAN.

Expresses His Loyalty.

LONDON, November 14.

Mr. Harcourt has received from the Sultan of Kelantan the assurance of loyalty of himself and his people. He is confident that there will be no disturbance on account of war with Turkey.

WHY IS TURKEY FIGHTING?

Turkish Soldiers Cannot Understand.

LONDON, November 15.

PETROGRAD.—All Turkish prisoners emphasise that they are making war unwillingly and they cannot understand why Turkey is fighting for Germany. Many Germans are fortifying Erzerum.

GENERAL

SCANDINAVIAN POWERS NOTE.

On the Difficulties of Navigation.

LONDON, November 15.

Sweden, Denmark and Norway have presented a note to Great Britain, France, Russia and Germany on the difficulties of Scandinavian Shipping owing to war and especially mines. The Note refers equally to the Baltic and the North Sea and is perfectly friendly in tone.

Chilian Neutrality Discussed.

LONDON, November 15.

The Chilian Minister for the Navy and the Minister for Foreign Affairs have conferred together regarding the maintenance of neutrality.

HEAD OF PERSIAN GENDARMERY.

To Return to Persia Soon.

LONDON, November 15.

STOCKHOLM.—As a result of the repeated Anglo-Russian applications the Government has permitted General Hjalmarsson Head of Persian Gendarmery to return to Persia. He will start immediately.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

War cable to the Viceroy.

DELHI November 15.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated 14th November:—

Position in Belgium and France.

There is little change in the position in Belgium and France. A French official communication says "East of Ypres we have retaken a hamlet which had been lost and to south we have repulsed the attack by the Prussian Guards. Persistent attempts to cross the Yser failed."

The Attack of Prussian Guards.

The Press Bureau referring to the attack by Prussian Guard Corps on 11th November on a portion of the line held by the British First Army Corps says:—Our troops were first subjected for three hours to the heaviest bombardment. This was followed by an assault in force by two brigades of Prussian guards Corps. These picked troops being specially brought up to force a way when the infantry on the line had failed. The attack was pressed with the greatest bravery and determination. The attempt to penetrate the Ypres was repulsed and the enemy were hurled back and prevented from gaining ground. They suffered severe losses.

East Prussia.

In East Prussia fighting continues in the region of Stalluponen in the So dau district. In the direction of Thorn the Germans have assumed the offensive their object in turning back from retreat and again advancing in Poland being evidently intended to relieve the pressure on East Prussia where the Russians make satisfactory progress.

South Africa.

In South Africa General Botha has severely defeated the rebels and captured 250 prisoners.

More Men.

The Commons will be asked on Monday for voting 10,00,000 men in addition to the 11,88,000. The authorities have already power to add to the Territorial Force.

A Banker's Opinion.

The "Times" published the opinion of a neutral banker who recently returned to Denmark from Germany. He says men of his class now realise that Germany plunged into this tragic adventure and that she cannot win and that the prolongation of war into months and years must spell eventual ruin. Not one of the General staff's objectives has been attained and the Germans have suffered terrific loss of men. Their steamship lines are swept from the seas and their looms and many factories are silent because cotton and such raw material as copper and petroleum cannot be imported. The Germans are immensely patriotic and do not grumble but they cannot be said to be even remotely cheerful over the ultimate prospect. Businessmen realise now that the war has placed their prosperity in terrible jeopardy.

Earl Roberts.

Lord Roberts has gone to France to visit the Indian Troops.

Allahabad University Convocation.

The Courage of Belgian Under-Grads.

Our Duty to Empire.

ALLAHABAD, November 14.

At the Convocation of the Allahabad University this afternoon Sir James Meston in the course of his address said: "The convocation meets to-day at one of the junctures in the world's history when oratory of schools is silenced in clash of arms. No rare experience was this for the ancient Universities of Europe. In later years our Homes of Learning had been spared the alarms of war but during the last two months the venerable halls of Louvain had suffered the fate which no medieval despot would have inflicted and from Leige comes the thrilling tale how it was during one of the University's examinations that the first thunder of the invaders guns was heard, how answers to the paper of the hour were completed and calmly handed in and how under-graduates then streamed out to the firing line, many of them, alas, never to return. No such high test of courage may await the members of this University. Our task will be rather to serve our King and Empire by carrying on firmly and faithfully our allotted share of India's work, the imparting of knowledge and formation of character without which loyalty would be an illusion and the citizenship of the great Empire an empty boast."

The Chancellor then reviewed the work of the University and paid a glowing tribute to Dr. Sander Lal, Vice-Chancellor, who had, His Honour said, watched and guided the affairs of the University with patient devotion which was a permanent wonder to those who realised the burden of other work which he carried with a smile. After the Convocation Dr. Sander Lal was "At Home" to a large number of guests.

All-India Weather.

SIMLA, November 15.

A slight disturbance is affecting north-west India and has caused a few light falls of rain in the hills around the Punjab.

Thunderstorms have given heavy rain in Ceylon and on the Tennasserin coast—Mergui reporting five inches and Colombo and Hambantota four inches.

The temperature is high in Sind and South Punjab.

FORECAST:—No great change.

THE GREAT EUROPEAN WAR.

LORD ROBERTS DIES AMIDST HIS MEN.

A Country Without A Smile.

TWO GERMAN SUBMARINES SUNK.

Pan-Islamic Loyalty for Britain.

BRITISH ARMY GREATLY PRAISED.

(REUTER'S AGENCY.)

Our telegrams to-day bring the sad news of the death of Lord Roberts while on a visit to the men at the front whom he so intensely loved and with whom God probably ordains he shall live in spirit, as he himself would certainly have chosen, to lead them on to victory. Pneumonia has eaten away his body but the undying, strenuous, inspiring and self-sacrificing soul of his remains behind resplendent and free to watch over the destinies of the British Empire.

The War at the centre proceeds with grim determination. The Germans are once more hurling their men on the allied troops to no purpose as ever. The allied armies are equally stubborn. Both sides are heavily losing; of course the German losses being out of all proportion. All attempts of the Germans have been repulsed and even after breaking the allies' lines in three places their achievement has been nil. The recovering capacity of the allies' forces has served them well on the comparatively small front in Flanders. Further south on the original Aisne line the allies have scored advantages. Russia makes her successful march. She is in sight of Cracow on one side, having occupied an important place 30-40 miles east of the city. She has also defeated the Germans near Soldau. On the Naval side Germany has equally suffered. Two of her submarines are sunk, Australia has once more appeared and carried away one of her Yachts. The bay of Kiachau has engulfed much of her Craft. Turkey has an awful tale. The bombardment of Dardanelles has already told and her best cruiser is injured. Pan-Islam is anti-Turkey and Turkey's soldiers themselves do not know why they fight.

GREAT BRITAIN.

DEATH OF EARL ROBERTS.

Official Communique.

Issued by Lord Kitchener.

LONDON, October 15.—(1.40 A.M.)

The death of Earl Roberts was announced in the following Press Bureau Communique:—Earl Kitchener announces with deep regret which he knows will be shared by the whole army, that he has received this evening the following telegram from Field Marshal Sir John French:—"I deeply regret to tell you that Earl Roberts died at eight o'clock this evening."

Lord Roberts Contracted a Chill.

The Press Bureau adds that Lord Roberts who was on a brief visit to France to greet the Indian troops of which he was Colonel-in-Chief contracted a chill on Thursday and succumbed to pneumonia after a short illness.

THE GREAT FIELD MARSHAL'S DEATH.

The Funeral.

LONDON, November 15.

The unexpected death of Earl Roberts came as an intense shock to the whole Nation. The weather has lately been of a most trying nature varying from mild to excessive cold and it is not surprising that the cross-channel trip and the journey over marshy flats of Flanders proved too much for this Octogenarian. Yet he died as he himself would have chosen in the midst of the British Army in the field.

Royalty Distressed.

The King and Queen were greatly distressed at his death and sent messages of condolence to his wife. His funeral in Saint Paul's is being considered but a private funeral at Ascot in deference to the wishes of his family is probable.

REFERENCES IN THE PRESS.

The "Times."

LONDON, November 15.

The announcement of Earl Roberts' death was too late for leaders generally:—The "Times" says:—The nation will feel a profound shock of sorrow at the death of one of the most famous and beloved of the British soldiers in the hour of national trial to prepare for which he exerted himself with unspiring devotion.

The "Reynolds Newspaper."

The "Reynolds Newspaper" say that the end near the fighting line in the greatest war in history near the Indian troops with whom he was held in such a deep affection was one fitting such a great soldier. The nation will hold the memory of "Bobs" in tender regard.

ATTACKS OF THE PRUSSIAN GUARD.

Line Pierced But Enemy Hurled Back.

LONDON, November 14.

The Press Bureau states:—Two Brigades of the Prussian Guard on Wednesday attacked the 5th Army Corps, after the heaviest bombardment we yet experienced. It is understood that the attacks were brought to force the way where a line of Infantry had previously failed. The attack was pressed with the greatest bravery and determination. The attempt to penetrate to Ypres was repulsed, but the weight of the enemy enabled them to break the line at three points. They were, however, hurled back and prevented from gaining further ground. The German losses under a direct enfilade fire were immense. Seven hundred dead were found on the ground behind our front and in the trenches alone. Our casualties were heavy.

MOTOR MACHINE GUN BATTERIES.

Twenty Batteries to be Formed.

LONDON, November 15.

A "Pioneer" cable says: Twenty new motor machine gun batteries are being formed and an order issued by Lord Kitchener on the point has resulted in a rush for service to the new arm.

The first of these batteries have been formed at the front and was according to the Press Bureau used with great effect. When the field army has been equipped each army division will have a battery. The batteries will form a new branch of the Royal Artillery. Good drivers have already been enlisted and officers coming forward are being temporarily posted to the motor machine gun service.

BRITISH ARMY.

Promotions for Distinguished Conduct.

LONDON, November 15.

Brigadier-Generals Sandbach and McCracken have been promoted to be Major Generals. Major Prowse of Somerset Light Infantry has been promoted to be Lieutenant-Colonel for distinguished conduct in the field.

BRITISH CASUALTIES.

In the Dublin Fusiliers.

313 Missing.

LONDON, November 14.

The latest casualty list includes 313 missing from the Dublin Fusiliers. The list appears to refer to events which happened a fortnight ago.

The British Casualties.

LONDON, November 15.

Yesterday's casualties numbered 1400. They included many missing from Coldstreams, Irish Fusiliers and West Ridings.

TELEGRAMS.

The Roll of Honour.

Killed.

LONDON, November 15.

The following casualties are announced:—Second Lieut. Burn, First Bagoons, Captain H. Davis, Irish Rifles, Major Maidlow Royal Artillery, Captain Brennan, Welsh Fusiliers.

Died of Wounds.

Lieut. Nicholson, Berkshires.

REOPENING OF COTTON EXCHANGE.

For Negotiations of Transactions.

LIVERPOOL, November 14.

The cotton exchange is re-opening on Monday at three in the afternoon for unrestricted trading in May and June American and May Egyptian and positions onwards and also at ten in the morning for restricted trading. No transactions will be permitted beyond deliveries for fifteen months from the current.

GERMAN ATTACKS ON BRITISH LINES. With Massed Guns.

ALLAHABAD, November 15.

The "Pioneers" London correspondent cables:—The British have again borne the full weight of the German attacks which have been directed with massed guns firing upon our position.

Enemy's Tremendous Losses.

The attempt of the enemy to break our lines apparently urged and directed by Imperial messages have recoiled every time, and in the last week alone it is estimated the Germans lost fifty thousand. In the recent fighting with the British they have lost two hundred thousand.

Desperate Assaults.

More desperate assaults than those delivered at Ypres and the neighbouring places have never taken place.

Belgians and French Astonished.

The extraordinary defence of the British and the magnificence of their counter-attacks is the one theme at the present moment at the front where Belgians and French alike are astonished by the quality of our men, British and Indian.

Another Bestowal of Honours.

We had a huge share of the hard work, and, in recognition thereof, another large bestowal of the Legion of Honour crosses and medals is about to be made.

THE COLONIES.

GERMAN YACHT CAPTURED

Added to Australian Navy.

LONDON, November 14.

The German yacht "Comet" has been captured off New Guinea. It has been added to the Australian Navy, and renamed the "Una".

PRINCE OF WALES' FUND.

Fiji's Handsome Contribution.

LONDON, November 14.

Fiji has given ten thousand sterling to the Prince of Wales fund.

FRANCE.

THE ALLIES' LEFT.

The Military Situation.

A French Communique.

LONDON, November 15.

A Communique issued in Paris says:—Yesterday was comparatively quiet on the whole front and was principally marked by artillery duels. The Germans however again delivered attacks northward, eastward and southward of Ypres. All attacks were repulsed with heavy loss. Thus in the last few days all German efforts have resulted in nothing but taking of the ruined village of Dixmude, the defence of which was rendered difficult by its isolated position on the right bank of the canal. We continued to push forward trenches on a greater part of the front from Lys to Oise. There have been only simple cannonades and actions in detail on the rest of the front.

A PARIS BULLETIN.

Dixmude a Useless Village.

LONDON, November 15.

A communique issued in Paris says:—Yesterday was comparatively quiet on the whole front and was principally marked by artillery duels. The Germans however again delivered attacks northward, eastward and southward of Ypres. All attacks were repulsed with heavy loss. Thus in the last few days all German efforts have resulted in nothing but taking of the ruined village of Dixmude, the defence of which was rendered difficult by its isolated position on the right bank of the canal. We continued to push forward trenches on a greater part of the front from Lys to Oise. There have been only simple cannonades and actions in detail on the rest of the front.

PARIS COMMUNIQUE.

Enemy's Failures and Allies' Progress.

PARIS.—This afternoon's communique says:—The German attacks in the regions of Lassigny, Aisne and Berry-au-Bac were unsuccessful.

రాజధాని ప్రభుత్వ పరివర్తన.

శ్రీ శ్రీ మహారాజులు గారు జనరలు సి. ఆర్. నాథుని రాజధాని
 డి. సి. బి. గారి ప్రభుత్వం. టి. పి. బి. గారి ప్రభుత్వం కింద
 రాజధానిగా మేజరు బి. సి. గారి ప్రభుత్వం నోరావారి
 యటా గారు ఈ ప్రభుత్వం నోరావారి. ఈ ప్రభుత్వం 30.9.1882
 వ సంవత్సరమున కాన్పూరులో జననమొందెను. ఈ ప్రభుత్వం
 రెండు ఏడేసుకొలది నగరములలో విద్యాభ్యాస మొనరిం
 చెను. 1851-వ సంవత్సరమున వంగదేశపు ఫిరంగిదళము
 (బెంగాలు ఆడిటరీయం) రెండవ లెఫ్టనెంటు జనరలు పదవిని
 బడయగలిగెను. హిందూదేశమునందు జరిగిన సిపాయిల తిరుగు
 బాటు సమయమున తిరుగుబాటు ముగియువరకును సమర్థతతో
 పనిచేసి 1858-వ సంవత్సరమున బ్రిటిష్ రాజు బిరుదును
 బడయగలిగెను. 1868-వ సంవత్సరమున అసీనియా యధ్య
 మం దామధ్యమధ్యకానమువరకును గూడ అసీనియా కాన్పూరు
 మాన్యు జనరలు హోదాతో సీ ప్రభుత్వం పని చే
 సెయుండెను. 1871 - 1872 సంవత్సరములలో జరిగిన లాసీ
 దండయాత్రయందు గూడ సట్టి యధికారముతోనే పనిచేసి
 యుండిరి. 1879 వ సంవత్సరములోనే తన మహాశక్తిని యతిరథ
 శిఖామణి యత్యధికముగ కలదింపగలిగె యుండెను. ఆ సంవత్స
 రముననే కాబూలును మరల పీఠస్థానము చేసికొనగలిగిరి.
 ఆ తర్వాత మననే పీఠ కాబూలునుండి భాండవారునకు విజయ
 యాత్రను సాగింపగలిగిరి. కేటాలులో జరుగుచున్న యధ్య
 ములో 1841 వ సంవత్సరమున ఆంగ్ల సేనలకు సర్ జార్జి హాలీ
 గారి స్థానమున పీఠ గారికి సర్వ సేనాధిపత్య మొసంగబడినది
 అదిగో కాలములోనే పీఠ స్థానమును రాజ్యాంగ సభలో
 సభ్యులుగా నియమింపబడిరి. 1885 వ సంవత్సరమునకు నీ
 రాజధానిలోని సేనలకు నామకర్తయను నహించియుండిరి.
 పిమ్మట సర్ జార్జి హాలీ యధ్యమం స్థానమున హిందూదేశ
 సర్వ సేనాధిపతిగా నావత్సరముననే నియమింపబడిరి. 1892 వ
 సంవత్సరమున పీఠ ప్రభుత్వము మొదలుపెడినది. (లాడ్ రా
 బర్న్స్ ఆఫ్ భారతవంశ ఆంధ్రవంశపుట్టు) అను విరు
 దనానుమునకు సీగ పాత్రులైరి. 1899 వ సంవత్సరమున దక్షి
 జాఫ్రికా సంగ్రామమున మెగర్గు ఘోషైతు ప్రారంభమైరి
 సో యధ్యములు దానిని పరివర్తనము చేసిరి. ఆ యధ్యము
 లో కొలసేసిన రాబర్న్స్ ప్రభుత్వం గారి యేకపుత్రుడు పీఠతయ
 నమున నొరెను. ఆ యధ్యే రాబర్న్స్ ప్రభుత్వం గారిని సర్వ సేనాని
 గా నియమించిరి. 10-1-1900 సంవత్సరమున నీ సంగ్రామ
 కేటాపునకు దిగుగిడెను. అచట తన వైద్యములను సర్వసన్నా
 హ సముకేతిముల నొకప్పుడొని యుద్ధరహస్య విధానమును
 చక్కగ ప్రయోగించును ఆ రెండ్రి ప్రేమిదేశమునకు రాజధాని
 యగు యింఘాం తెనుగునకు వై దాడివెడలెను. దానితోడ
 నే యధ్యమం శుభ్రపదముగ మారుటకకాశకు కలిగినది
 రెండు రేడియోపుటలములపై జరుపబడినట్లుడి తొలగింపబడి
 నది. రాజధానికి సహాయుడుగుచున్న శత్రు సేనానియగు క్రొంజి
 సాధ్యార్థులకు రోధింపబడినది. అచట జరిగిన ఘోరసంగ్రామము
 నందకు 5 వేలమంది వైద్యులతోగూడ నాంగ్ల సేనలకు లొంగి
 పోవునట్లు చేయబడినది. మహావాన్ధరింపినవగు 27-2-1900
 సంవత్సరమున నిరంజను సమకూడినది. మార్చి 18 వ తేదీ
 రాబర్న్స్ ప్రభుత్వం యింఘాం తెనుగునకు విజయరేఖ
 మొనరించెను. మరి ఆంధ్రవంశములమూలమే సన్నాహమొన
 రించి బ్రాహ్మణుల దేశమునకు రాజధానియగు ప్రాంతరహా
 నగరమున వై దాడివెడలెను. మే నెల 17 వ తేదీ పేక్కింగు
 నగరము స్వాధీనముచేసికొనబడినది. జూలై నెల 5 వ తేదీ
 ప్రెసిడెంటుగారికి స్వాధీనమైనది. ఈరీతిగా నా రెండుదేశ
 ములను స్వాధీనపరచుకొని చిల్లరపోరాటముల నడగించుటకు
 వైద్యభారమును కిచనరుప్రభుత్వం కొసంగి రాబర్న్స్ ప్రభుత్వ
 గారు ఇంగ్లాండు దేశమునకు మరలివచ్చిరి.

ఆయన స్వదేశమున చేరగానే డి. సి. బి. యి. బి. విరుద
 మొదలుపెడినది. పిమ్మట ఆయనకు ఫ్లిం మార్షలు పదవి
 యొసంగబడినది. ఇండియాలో వైకాంటువు లెట్లగారి స్థానమున
 నీవీరాగ్రాణి సర్వ సేనానిగా నియమింపబడినది. ఆయన కాలము
 లోనే పీఠి ఆయన లంకు ప్రెసిడెన్సీలు సభలూ చేర్చుకొనిరి.
 పీఠికి ఆర్డరు ఆఫ్ సెయింటు మెట్రీకు ఆయన విరుద మొనరిగిరి.
 తదాదిగ నీయన భాషకు శ్రవణరములనే పరికించుచుండెను.
 సాంగ్రామిక విషయములయం సహాయముగ సమర్థకాన
 ముందుటచే ఆర్డరు యధ్యభూము పీఠి రాజ్యాంగజీవితమును
 సమర్థముగా చేయుచుండెను.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

మి. తిమింజలి వామభాగము
 వైద్యశి-పరామవారివా
 లండను నవంబరు 15:— సమద్రప్రాంతము మొదలు
 లీటి కుత్తరభాగమునకును ది న ము సు ము ఖ ము గా
 నుండెను. జున్ను లెమ్మ కుత్తరమునకు ఇన్వెజుకు దక్షిణ
 మునకు మన వైద్యములను దలపడిన జర్మను సేన లిటివల పూర్తి
 తరిమి వేయుచుండెను. జర్మను సేనల కిధికముగ నష్టముకలిగినది.
 లాచేస్సేకాల్వసును అరాగిసునకును నడుమ విహోక్కులెలా
 లోను జర్మనులు మరల తిరుమవలెనని ప్రయత్నించితిరులైరి.

సమర్థతతో పోరినందులకు ప్రమోషనులు.
 లండను నవంబరు 15:— బ్రిటిష్ సేనలకు పదవిలో
 నున్న సాంధులెమ్మ మెక్రాకోగార్లకు మేజరుజనరలు పదవి
 యొసంగబడినది. సోమర్సెటు పనాతిదళమున మేజరుగానున్న
 మేజరు ఫ్రాన్సేగారు లెఫ్టనెంటు కన్నులు గా చేయుచుడిరి

ఇటీవల వైద్యనష్టములు.
 కనుబడినవారు.
 లండను నవంబరు 14 — డబ్లిను పునలీరు పటాల
 ములో 818 గురు కనుబడుటలేను. ఒకపక్షమునకు క్రితము
 జరిగినపోరాటమున కీ వైద్యనష్టము సుబంధించి యున్నది.

ఫ్రెంచివారి ప్రకటన
 లండను నవంబరు 15:— ఫ్రెంచి దొరతనమువారు కేటి
 సాయంకాలము ప్యారిసులో ఈక్రింది విషయములను ప్రకటిం
 చిరి:— లెజిస్లే, ఎయిను, లెజిస్లే, పరగజాలలో జర్మనుల
 ప్రయత్నములు నిష్ఫలము లైనవి.

అగ్లోనెజిల్లాలో యధ్యము బహుశ్రీరముగ జరిగినది.
 జర్మనుల వశమైయుండగా మనముగిరిన పోర్టుడిప్రొటెస్ట్,
 నెంటు హూబర్డు ఆనుప్రదేశములను వారులిరిగి మనవద్దనుండి
 లాగికోవలెనని ప్రయత్నించిరి. కాని లాభముకేక పోయినది.
 ఒడ్డునుచుట్టుపట్ల జర్మనులు చాలమారులు మనసేలవైపదవలె
 నని ప్రయత్నించిరి. కాని మనఫిరంగిసేన వారిటలను సాగ
 నియ్యలేను. కిలోవ్లెక్కులు సరిగాలేవు. ఒకర్ లోలైనుపర
 గజాలలో విశేషములేవియు జరుగలేదు. న్యూపోర్టునంజెన
 దద్దమున్న మన సేనవై జర్మనులుపడిరి. ధ్వంసముచేసె దలచిరి.
 కాని ప్రయత్నములు సాగలేదు.

ఇన్వెన్టు తూర్పునైపున ఆన్వెయడకు జర్మనులు
 ముందుకువచ్చిన మనసేలవైపడుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని
 మనసేలువారిని ముందుకు దానియ్యలేదు.

విక్టూరియా తూర్పుగా మనసేన 5 ఫర్మాంసులు
 ముందుకువెళ్లి నది. లాబస్సీకాలన ఆగ్రాసులమధ్య మనసేన
 కొంచెము ముందుకు వెళ్లి నది.

జర్మనీవారు, బ్రిటిషు సేనలపై పడుట
 అలహాబాదు నవంబరు 15:— జర్మనీవారు ఫిరంగుల
 న్నిటిని ఒక్కచోట చేర్చి బ్రిటిషు సేనపై కాల్చిరి. ఈభార
 మునంత ఒక్కబ్రిటిషు సేనయే ఓర్చినది.
 జర్మనులకుగొప్పనష్టము
 బహుశా జర్మనీ ఇక్రెవర్తిగారు పంజిడ్ కుత్తరపుల
 ప్రకారము నడుచుకొనవలెనని కాబోలును జర్మనులుమన
 సేనలను చీకాకు పరచి ముందుకు రావలెన
 ని ఎన్నియో ప్రయత్నములు చేసిరి. ఈ ప్రయత్న
 మునందు ఒక్కొక్కచోట వారములో సేనలకు 50
 50 వేలమంది వైద్యులను గోల్పోయిరి. తరువాత ఇటీవల
 జర్మనీవారికి బ్రిటిషువారికి జరిగిన యధ్యములో జర్మనులు
 2 లక్షల సేనను కోల్పోయిరి. ఇన్వెన్- ఇన్వెన్ మట్టు
 ప్రక్కల మనసేలు జర్మనులకు కలిగించినంత నష్టమున్న
 డును ఎచ్చటను కలిగించలేదు.

బ్రిటిషు సైనికుల పరాక్రమము.
 బ్రిటిషు సైనికులు జర్మనులను ఒక్కొక్కచోటను
 ముందుకు దానియ్యకుండ సోగాడుచున్నారు తమ వెళ్లకు
 చున్న జర్మను సేనపై తిరిగిపడి పూర్వముగ పోరాడుచున్నా
 రు. ఇంగ్లిషు హిందూదేశ వైద్యుల వైద్య పరాక్రమములకు
 వైద్యులు ఫ్రెంచి వైద్యులకుకాక ఆఫ్రికనును పొందు
 చున్నారు.

మనసేల వైద్య సాహసములకు మెచ్చుకొని ఫ్రెంచి
 వారు బిరుదులను పతకములను, ఇతర బహుమానములను ఇచ్చు
 చున్నారు.

మోటారుబండ్లపై కొనిపోవలెను మరఫిరంగి
 బలములు.

అలహాబాదు నవంబరు 15:— మోటారుబండ్లపై కొని
 పోవలెను మరఫిరంగి బలము లిరువది సిద్ధపడుటచున్న
 వరియు, కిచనరుప్రభుత్వ ప్రకటించిన యాజ్ఞాకారణముగ తత్సం
 బంధమైన పనులలో ప్రవేశించుటకు గుంపులు గుంపులుగ
 మనుష్యులు వచ్చుచున్నారనియు, పయనీగృహికు వచ్చిన
 తొలివాస్తవలన తెలియుచున్నది. ఈ బలములలో
 మొదటిది రణరంగముండేర్పటులకు బడిదనియు మిక్కిలి
 ప్రయోజనకరముగ నుపయోగింపఁ బడుచున్నదనియు వాస్తా
 ప్రకటనాలయమువారు తెలిపి యున్నారు. యధ్య రంగము
 దలి వైద్యములకి మరఫిరంగి బలములు సమకూర్చబడి నపుడు
 ప్రతి నూత్న సేనాభాగము నొక్కొక్క ఫిరంగిబలము కలిగి
 యుండును. ఈ ఫిరంగిబలములు “రాయల్ ఆర్మీ” యం
 దొక కొత్తకాఖగ సేర్పడును. చక్కగ బండ్లు నడపఁగల
 వారిపైటికే చేరినారు. ఈ మోటారు మరఫిరంగి బలమునఁ
 జేరఁగోరక యుద్ధ్యులను తాత్కాలికముగ చేర్చుకొను
 చున్నారు.

ఆంగ్లేయుల ప్రచండ ప్రతిరోధము.
 మనవైద్యుల యసాధారణ వైద్యము.

అలహాబాదు నవంబరు 15:— పయనీగృహికు యొక్క
 లండను విలేఖకుఁడు తింత్రినాత్రమాలమున నిట్లు
 తెలుపుచున్నాడు:— కార్యణ్య ముట్టుమలలో మహాశత
 ఘ్నుల ప్రళయ్యాగ్ని మరల మనసేవై ప్రవర్తించెను. సానసం
 రక్షణ మహాభారము నాంగ్లేయు లోల్చు వహించి నెలజే
 ర్చిరి. వైకి స్పష్టముగ కెబడుచున్న చక్రవర్తి సందేశముఖ
 ననుసరించి మన సేనావ్యూహమును భేదించుటకయి చేయుచుండె
 ప్రయత్నములు ప్రతి పర్యాయమును నిరోధింపబడి వ్యర్థము
 లయ్యెను. కడిచినవారములో మాత్రమే పదివేలమంది జర్మ
 నులు నష్టమైయు పరిగణింపబడినది.

ఈ నడుమ నాంగ్లేయులతో పోరాడు సందర్భమున
 వారు రెండులక్షలమందిని పోగొట్టుకొనిరి. ఇక్కిసు నొద్దను
 దాని చుట్టుపట్టులను గావించబడిన వానికంటె నెక్కుడు
 సాహస నిరోధము లెన్నడును తలపథ పడలేదు. ఆంగ్లే
 యులము లసాధారణ విధింబున నాత్మ సంతోషము గావించి
 మకొని ప్రచండముగ శత్రు సేనలను ప్రతిరోధించిరి. ప్రాంత
 నాంగ్లేయు సంతతితములగు మనసేల గుజాతీరేకమున కాళ్ళ
 క్యవడి, బెల్జియనులును పరానులును రణరంగముం దీవియ
 మును గూర్చియే యిపు డేకగ్రీవముగ ముచ్చటించుచున్నారు.

ఈ మహాకష్టకార్యమందు మేము చాలపని చేసితిమి;
 దానిని పురస్కరించుకొని “మన్ననలనుల పటాల” మనెడి
 బిరుదుతోడను సాంగ్రామిక బహుమాన పతకములతోడను
 మరియొకసారి విశేషముగ గౌరవించఁ బడఁజొవుచున్నాము.

క్రాంతి ప్రమోదము

లండను నవంబరు 14:— 121 మంది వారంతు నాన్క
 మిషన్లు ఆఫీసులకు సెకండులెప్టెనెంటు హోవా లాసగ
 బడినది. వీరిలో 2 గుఱ్ఱపుదళములో 45 రు ఫిరంగిదళము
 లోను 74 రు పనాతిదళములోను పనిచేయుచుండిరని లండను
 గెజెటులో ప్రకటింపబడినది.

ఒకక్రాంతిరంగుసరకుల వ్యాపారము.

లండనునవంబరు 14:— జర్మనీనుండి యీసరకులు రాక
 నిలిచిపోవుటచేత సరకులు లోటుగానున్నందున యీసరకులను
 గట్టుచేయుట కొకకంపెనీని ఏర్పరుచుట ఆలోచింపబడి
 నది. దీని కొరతను నారంగీకరించిరి. వాటాల మూల ధన
 ములో కొంతసామునుగూడ నివ్వెరనునది. మరియొక కంపెనీ
 వారు వ్రాయించుకొననట్టి అధికముకతో నష్టపత్రముల వడ్డీకి
 కూడ పూచిపడెదనునది. ఈదేశములో ముఖ్యముగల రంగు
 లను లెయాగుచేయు కర్మాగారములను దొరతనమువారు
 సంపాదించుటకుగూడ హాన్సుమెంటు ఏర్పాటులుగూడ చేయ
 బడినవి.

శ్లో ౧౪:— రాజ్యపరిధిగాఢ ౧౪ తే దీ న
యందీక్షాపాత్రాగతీ తంతివాగ్ధ సంతతి.

The following are the "C. M. Gazette"ables:-
An official Russian statement admits for the first time that the siege of Breislav was suspended during the Austro-German offensive. A "Times" message from Petrograd hints that Russia is alive to the importance of not allowing Germany to reinforce the West from the East. Russian forces in Galicia are fast preparing a southern invasion into Sicily where are huge mining and industrial enterprises providing German army with indispensable supplies. It is reported that the British in East of Belgium have from West and East Prussia a large number of planes. The "Times" correspondent between Mainz and Aisne says the battle of Aisne has been resolved with something of its original intensity. A momentary retreat near Vailly was marked by a gallant charge of the English tanks against German battery. The tanks rode over a wide straight of stone in less than ten minutes. All the German artillerymen were sabred.
The "Nina Paris Presse" states that Turca renounced her contemplated attack on the Suez Canal lest it might endanger Italy's interests and lead her to abandon her neutrality. It is reported that two German officer prisoners in bonds at Las Palmas escaped to the Dutch colony of Spanish Sahara.

చెరకు వైరు.

దొరతనమువారి ప్రయత్నములు.

హిందూదేశమునందు సంవత్సరమునకు 20 కోట్ల టన్నుల పంచదార చేయబడుచున్నది. దాని యీయగతు సరిపోక కడచిన సంవత్సరము చెరకు పంచదారయును, బీడు దుంపపంచదారయును, కీలకుల టన్నులు దిగుమతి చేయవలసి వచ్చినది. ముప్పదికోట్ల టన్నులు ఉత్పత్తి చేయగలిగినపు డింకను మిగిలిన సుమారు పన్నెత్తి చేయుటకు మనదేశములే ప్రయత్నించుట చాలా అవసరము. కాని ఒక్కనియను మూలము మరయు విచారించగలమును. మనదేశపు వ్యవసాయము మిక్కిలి హిందూస్థియనుచున్నది. వ్యవసాయకులలో సరియయిన కట్టడిలేదు. ఇదిగాక మనవ్యవసాయమునకు చిన్న చిన్న నీలములున్నవి. గాని ఒకచంద, రెండు వందల విస్తీర్ణముగల భింపములేవు. చెరకువైరు బాధమును పూర్వముగా తీయవలెను, దిగుమతి సరకుతో పోటీగా పనిచేయుటకేమి, మంచి విత్తనములను లేవలయును. వీనినెట్లు కాస్త్రయోక్తముగా పెంచవలసినది తెలిసికొనవలయును. ఒక సామాన్యపు యంత్రాలయమును లాభముతో నిర్వహించుటకు తగినంతపంట నచ్చిత్తి చేయు చుండవలయును. చెరకు వైరు యంత్రాలయమునకు చాలామార్లు గమనించిన, అక్కడనుండి యిక్కడకు వచ్చినపుడు చాల విలువ తగ్గిపోవును. బాహ్యవ్యయము ప్రదేశమున అచ్చట గొంచెము, ఇచ్చట గొంచెము వైరు చేసిన యెడల ఫాక్టరీ దగ్గరకు చేరుటకయి ఖర్చులు చాల పట్టును. ఇటీవల గొన్ని యెడలనుండియు ప్రభుత్వమువారు మనదేశమునకు వ్యర్థమును తెలియ పంచదార నుత్పత్తి చేయుటకై చాల శ్రద్ధ వహించియున్నారు. కొన్ని మంచలములందు పీరి ప్రయత్నములు జరుపడముగా నెవ్వరు లక్షణముల కనుపట్టుచున్నవి. బీహారురాష్ట్రమున నీలియంచుటకు పాడైనపుడు చాలమంది తోటల యజమానులు చెరకు చేయసాగిరి. ఈ తోటల వ్యర్థ యంత్రాలను స్థాపించుటకు మంచివీధి కలదు. ప్రస్తుతము బీహారులో నిట్టి యంత్రాలను ఎనిమిదివలసే స్థాపించబడినది. రోజునకు 25,000 టన్నుల చెరకు వీరిలో ఆదనమవును. ఇంకను రెండు క్రొత్తయంత్రాలను స్థాపించుటకై యోచనలు జరుగుచున్నవి. ఇదేవిధమున కంఠుక్త రాష్ట్రములందును యంత్రాలను స్థాపించవచ్చును. హిందూదేశపు చెరకువంటిలో సుఖభాగ మొ రాష్ట్రమునందే యందుటవలన నట్టియంత్రాలల కేంద్రము వ్యవధి కలదు. దొరతనమువారు పంచదార చేయు నొక ఇంజనీరును నియమించినారు. ఈయన సంయుక్త రాష్ట్రముల వ్యవసాయ శాఖకు సంబంధించి పనిచేయుచున్నాడు. పీరివిహిత్యలో రోజునకు 100 టన్నుల చెరకునాడగల శక్తిగల స్థాపించబడి ఒక సంవత్సరమునందే అనకూలముగా పని జరుగుచున్నది. ఇరవీ మండలములందు చెరకు చేటకు వ్యర్థముగా నిట్టి యంత్రాలను స్థాపించుటకై యీ యంజనీరువారు యత్నించుచున్నారు. సంయుక్త రాష్ట్రములలో నొకటియు, బీహారులో నింకొకటియు, రెండు నిదర్శనశ్రేణులు స్థాపించబడినవి. క్రొత్తచెరకులను పరిశీలించి, వానివిత్తనములు వ్యాపింపజేయుటకై పూనియున్నారు. మధ్యరాష్ట్రములలో 48 32 యెకరముల విస్తీర్ణముగల ఒకభండము ఒకకాల్ పురము వద్దనుండి సర్కారువారు కవులునకచ్చివారు. ఇచ్చట చెరకుపండింపబడును. కొంతంబుతూరునందును సర్కారువారికా కాస్త్రాధిని నియమించి చెరకువైరు పరిశీలించుచున్నారు. ప్రభువంశవత్సరమున క్రొత్త విత్తనముల నిమిత్తమై 2000 ఎడలకు దీసిరి. మొత్తమున పూర్వపు పుక్కిటి పద్ధతులనుమాని కాస్త్రయోక్తముగా చేయవలసియున్నట్లు హిందూదేశమునందెల్లను ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టితరుణమును మనవ్యవసాయ శాఖలు పోగొట్టుకొనక మంచివిత్తనములను సర్కారువారికొప్పించుచున్నది, మంచిచెరకు పండించిన తరువాత, అమదేశమునకును బాధము చేసినవారగుదురు.

15 ఏండ్ల నయముగల వైరువు

సంగ్రహమున పరామర్శలని సాహసము సారము అక్టోబరు 1: — 15 సంవత్సరముల ప్రాయము గల గడ్డెత్త బాటయను యిదివరక వైర్యముచేరి యున్నది. అతనికి గాములు లభించిరి. అతడు మూడుబిజులుతోనొక ధర్మానుష్ఠి (వైర) చేటుపోసియును, లో చివరకును చున్నాడు. మరల నల్లిశ్రుముగ సంగరమునకేగుట కతడు పోరుచున్నాడు. "నేను రెండుమూడు రోజులలో మరలసంగర

మునకే వరును. నేను వాకిప్పు దవసర" మని మాడవచ్చున వారితో నాటివడుచుండెను. ఇతనితో వ్యవసాయదారుని కొడుకు. సంగ్రామధ్యానము లభించి నెన్నిమన కాకర్తింపెను. ఆలపు పవ్యత్రాంతినివాసులకు నైపుణ్యము రాజమార్గమున నేరుచుండిరి. అతడువారితో కలసిపోవుచుండెను. అంతలో వాకిన్యమున కేతువులు తాగనిల్లిరి. సంగ్రామప్రేమను నాబాలుడుగూడ నొకతుపాకిని సంగ్రహించి యుద్ధమున పోయెడను. మారయయద్ధమునం దాతడు తొడతొక్కిడిగల మధ్యరంగమున కెటులనో పోయెడియండెను. గొంతిసేపటికి తిరిగిమాడగ తాతతోడి నైపుణ్యులందఱును అన్నెంటుగా నాట విడిచిపోయిన ట్లెడు తెలిసికొని ధైర్యముచెందినవాడు పాపి పోయెనుగాని యతని కాపటాలము మరల నుపదలేదుగాన నతడు మరియొకపటాలమున చేరెను. వారితోగలసి మరల నాతడు తొడనాంట్లించును గాని అతనికిదాలు లేవయినచిన్న గడ్డకట్టెని యాతడు భటుకయుగా ముందువైపున కట్టుకొనిపోయి చుండెను.

మారకు యుద్ధమునందు యుద్ధరంగమునకు సరిగడమున నొకయింకలతో పంపికొని నిర్దించుచుండెను. వర్షములు 1 గు రింతకు తాగినిల్లిరి. ఆబాలవైరుడు తనసన్నిధి తుపాకిమర్చి నిరంతరమును బొంగిపోవలెనెను. యుద్ధముచేయుచుండే తప్ప పోయినదను సంతోషముచేచారందఱును వెంటనే చేతులను వైకత్తిరి.

మరియొకవోట పరాము బహిర్యాహినిలోని వైరుకు లందరను మొకపొలముపాకలో నుండగా వర్షములు కనిపెట్టి వారితో చాలమందించుండిరి. ఆపటాలము సాదైంతును యా బాలుడును మాత్రమే తప్పించుకొనిరి. ఈబాలదొకకాల్ గుట్ట చాటునదాగి యుండి లిప్పించు కొనెనుగాని యటనుండి పారిపోవుచుండగ మాత్రముగాయను తగిలినది. సాదైంతుకు గూడ కాల్గింద గాయము తగులుటచే నాతడునడున బాల కుండెను. నక్కినక్కి పారిపోవుచున్న ఆబాలవీరునాసార్దం టునుబాచి అతనిని తనవీరునిర నెక్కించుకొని మరతీత స్థానమునకు గొనిపోయెను.

ఆబాలవిహిత్యమునకు సంబంధించి కొందరు ధార్మికు లతనికి వైరికాస్త్రాధిపతికణముల నన్నిటి నొసంగిరి. పరాము దొంగమునా రాజులూరి కాస్త్రాధిపతి ముగ వైర్యమునచేర్చు కొనిరి. అతడంతల కంతయును సంపదించెను. అతడుపుకెరే నడచు సన్నతకాయమును గూడగూడచే వైరికలాంఛన వస్త్రములు తొడుగుకొనినపు డతడతిగంభీరుగా కరుణ చుండెను.

హిందవైరుకు చేయవలసిన పదుసాయములు. (డెయిలీ హెరల్డు)

హిందవాంతరంగిక మిందు గోచరమగుచున్నది. ఈ యభిలాషమును సామాన్యజనులును సంస్థాధిపతులును సమూహ ముగ వెల్లడించుచున్నారు. మనము శీఘ్రముగ తీర్చవలసిన యప్పించువలన నేర్పడుచున్నది. హిందూదేశ మిక నెంత మాత్రమును పాలితదేశముగ నుండగూడదు. వ్యర్థంత్రయను శబ్దమునకు గల యర్థము పూర్తిగ నవ్యయించునట్టి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మాదేశమున కొనగడవలెను. ఆరికసంపదల నన్నిటిని సంపూర్ణగ నభివృద్ధిగొందించుటకును పంజాబమున కశలను విరాజిల్లచేయుటకును తగిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొసంగవలెనని మనవాచరితములగు సర్వవిషయములందుగూడ నాదేశముయొక్కప్రాచీనావృత్త్యును వ్యక్తమగుచున్నది. హిందూదేశాభివృద్ధికే గాక మన హేతుకొరకుగూడ నాదేశమును ప్రాచీనకాలమున నాన్న తర్జుమనుగొనియున్న సర్వవిషయములయందుగూడ నిపుడు మన నాదేశాధిపతి మంకరించువలెను వానినన్నిటి నేకీభాగ మొనరించువలెను భావించుటచేయుట కిదియేయు కనమయము. అదేశమున కట్టిదొక కాళియొకంగివో సనీక భాగ్యోత్పత్తి కెట్టియద్ధులరమును లేదుగానట్లు సమత్వమునకు వసిన భాగ్యము ప్రాచీనభారతపుపరిస్థితులను త్యములనన్నిటినుండింప చేయునదిగా నుండవలెననికొరకు తప్ప మరియెట్టి నిర్బంధము లనుగూడ మన మాదేశమున నెలకొనవరాదు.

భావించుట యంగనకకు మనపూర్వకమును గాభ ఆధికపరయ మితియు నగువిశ్వాసము కలదని మన మాదేశమునకు స్పష్టముగ నుపదించెను. భరత భండవాసు తికనెంతమాత్రమునునాటియును గాను, బాండుమెన, క్రొత్తిక భరతభండ మొకప్రాముఖ్యుని కేగించిన విశ్వా యసానముమాత్రము యికనెంతమాత్రమును భావింపబడదని భావము స్పష్టముగ చెప్పవలెను. కనదా ఆస్తిభిదగా కట్టికాస్తి భావమును ముఖ్యభిదేశములలో సమముగా స్థానము సామాన్యమునం దాభిదించుటకును కొనిపడవలెను. నాలి కరిగి పోగొట్టెకన్న బహుపురాతన కాలమునందేయు నాగ కనదావ్యాధింపజేసి యున్నది. అదేశమొక విశాలమృదును మనోరం నవ్యవ్యయను మనకొనుకొనో మన మంత విశాల మృదుగుడుతో మన మాదేశమున కప్పుడ నొసంగినవో మనదేశవ్యవృద్ధిగానేరదు.

వైర్యశాలనాడు.

నెలదికములలో జరిగినవి

ఈ మొదలరంగు పూర్తిగా మార్చివేయబడినది. గోధుమ రంగు త్రెలుపురంగుకాయ) చేయబడినది. పంచదుట్టును వెదల్లు గు ఎల్లరి బట్టచేయబడినది. రండుప్రక్కలను మధ్యభాగమున విశాలముగు ఎల్లరిలున గురుతులు చేయబడినవి. ఈ పడవ చేయు సహాయము ఆ గురుతులవలన నెలియబడును. స్త్రీయరు గోన్ను చిన్నపవల కన్నిటికొకగాడ స్త్రీయరుకున్న రంగు చేయబడినది. పడవ కొయ్యలకు గొట్టములకు తక్కిన వైట్టు భాగముల కన్నిటికొక గాధముగు నున్న పచ్చరంగుచేయబడి నది. ఇప్పుడేయొక చాలనందముగను పరిశుభ్రముగను కనంబడు చున్నది. లోపలికిట్లున తేలి పచ్చరంగు చేయబడిన లోపల దాక్కి మురికిసాము (నల్లియ) మున్నవారి యుపయోగకుల కొరకు మేబా బట్టలు ఆలమోరులు మున్నగు నవి వారికి నెల్లరంగు చేయబడినవి. మధ్యమధ్యస్థికికెక్కిర బట్టలతో గయచేర్చవలసినది ఆలంబనోడలకు చిక్కిగా మెరుగు నెట్టుబడినది రంగుపనులింకను పూర్తికాలేదు. అదిగాక ఇది వరకు వైట్టునకును క్రిందితెట్టునకును మధ్యభాగ స్థలముండి యుండెను. ఇప్పుడవట గయచేర్చవల బడినది. పరిచారము కొట్టువైట్టనవారులు, రక్షకభటులు, వంటవాండ్లు, కట్టుపరి వాండ్లు మొదలగు పరివారము స్త్రీయరుతోగూడ వైట్టవరు గానవారి కింగులలో బనచూపించుచును. ఈగుడులలో కొన్నివిక్కిలి చిన్నవిగను బాత్రిగా గాలితుగులనిగాను కూడవన్నట్లుగు పడుచున్నవి ఒకవోట 20 మందికిని వాస మేర్పరుపబడినది ఆచట వెంటురు పూర్తిగానున్నపుడైనను కొన్నిభాగములలో చీకటిగానే యుండును. అతలుపు మూసి నవో లోనికి గాలివచ్చుటకు 2 అడుగుల చతురమేగల గవాక్ష మొక్కటి మాత్రమేకలకు. అన్ని గదులలోను యీ గదియొక్కటియే మిక్కిలి చాడగానున్నది. కిక్కిరగిదిలు కొన్ని చిన్నవైనను వెలుతురును గాలి యునుబాగుగా తగులునట్టివిగా నున్నవి. సామాను కొట్లు మందకొట్లు స్నానపుగదులు, పడవగుడులు, బట్టలుకు గదులు, యాస్త్రీచేయగదులు మున్నగువియు, రోగులుపరుం డులకు మంచములును పరుపులు నమస్కరించు గదులుగూడ నేర్పరుపబడి యున్నవి. ఎవరైన నభివేషముగ సిచ్చియెత్తినవో వారివంటకు ప్రశ్నోపుగదులు కట్టబడినవి అభివప్రకృతి కాస్త్రవైట్టుల కనిపెట్టిన చీకటి స్నానాధిశములన్నియు నాగ దులలో నమస్కరించు యున్నవి. నవికొంచెము చిన్నవిగానున్నది ఆప్రక్కను రేడియకణముల గదిగలదు. దానియందుగూడ నించుమించుగ సర్వమును సిద్ధపరుపబడియున్నది. రేడియం కణ ణముల గదికి ప్రక్కన భోజిగ్రాపులు తీయగది ఏర్పరుపబడి సిద్ధము చేయబడినది. ఆరెట్టుమీదనే దాక్టరులకు సర్దులకు నివాసము లేర్పరుపబడినది వారచుటనుండి అతి శీఘ్రముగ క్రిందనున్న రోగుల గదులకు పోవుటకు విశాలమగు మెట్టుమన్న బడియున్నది గాయములు చాలవరకు మాని కొంచెము నీరస సితిలో మాత్రమున్నవారి కొరకచట నొక విశ్రాంతిమందిరము. నేర్పరచిరి దానిలో నార్ధిక పడక లేర్పరుపబడి యున్నవి. రోగులను క్రిందకు దింపుటకు కొలీలు నేర్పరుచుచున్నారు. వైక్ వెంటురు వచ్చుటకు ఏర్పాటులను చేసియున్నారు. చాల పరి జరిగినను యింకను జరుగవలసిన పరి యెంతయో గలదు. అంతయును సిద్ధమగు సరికి వోడ ఎటులుండవో యిపుడూహింప వీలులేదు. రంగులు చేయుట బట్టు గదులు గట్టుట విద్యుచ్ఛక్తి పము లగు పంకాల నమస్కరు మొదలగు పనులింకను జరుగుచున్నవి వోలీలింకను పూర్తికాలేదు. ఆకాశీపము లింకను కింద వాస్తవముగనున్నది. రోగుల మంచములలో యింకను కొన్ని అర్పవడవలసి యున్నవి. రంగుచేయవారు అనుచున్నవారు వదలంగులు విద్యుచ్ఛక్తికములవారు కూలీలును గూడ నెందరో విండుములేమంద పనిచేయుచున్నారు. ఇంకను కొన్నివార ములకుగాని ఇవియన్నియును పూర్తిగావరి మనవంటి వాండ్లకు వోమరుగాని ఆదివారము వాటికే చాలభాగము పూర్తి యగు పరి కల్గులు కేర్పరగాన గాభవిశ్వాసము. చెప్పరు న్నారు. గాభనే చూడగోరువారందఱును ఆదివారమునాడు గాభనని ఎప్పుడునుండిన చూడవోవువారందఱు కొద్దిక కన్నులు నిమగ్నకలసియుండును. ఆసామ్య యుద్ధనికొనంగ బడినను, చూచుగానీయును మండితులైతిగా దూర్వకవిష యము చూడగలసిదూర్వముగున. దానిని వారు పరిశుభ్రము గాను పోషింపు గాను, మంచితెయవరును గాలిగుల దానినిగాను సర్వరంగి. పీరియుగాను చేసియున్నానని యొకరు దురగ ను మున్నువైట్టుకు ప్రాసించున్నారు.

బంధువుల శ్రీ సమాజము

(ఒక ఉప విలేజుకు చెందినది.)

బంధువుల సంఖ్య 7:—శ్రీ బ్రహ్మపుర మహిళా సమాజముయొక్క ప్రథమ సంవత్సరపు కార్యము ఈ కాలము, 1911 తేదీలను పోషించునందు బహుపురముగా బయలుపడెను. శ్రీ మతి బ్రహ్మపుర బంధువుల గారి ఆధ్వర్యమున వహించుచున్న బోగగా, ఆమె అందుకు కృత్యములను చేసి కలకత్తా ప్యా నెంట్ బండిలో బంధువుల ప్రేమనుకట్టి దిగిరి. సామాజికులు కొందరు ప్రియమైన ఆమెను సన్మానించి, మహావైభవముతో ఆమెను పునరుత్థానికి పంపిరి. వచ్చి బయలుపడిరి.

సభ్యులైన 200 మంది పురస్కారములు విచ్చేసిరి. మొదట శ్రీమతి గారి చూడకుండుటగా, శ్రీమతి బుచ్చిబంగా రమ్మగారి ఆగ్రహమునకు కుంభించుట గోచరించి. ఆమె చెప్పిన దానిని వ్యతిరేకమున సభవారి తీరున శ్రీమతి ఉపల సందర్భముగా కొంత చెప్పిరి. విమర్శకు ఈ క్రింది ఉపన్యాసములు పద్యములు చదవబడినవి:—

శ్రీమతి గారికి కార్యముగా, ప్రాథమిక పద్యములను, అగ్రాధికారము గారిని గూర్చియు, సమాజమును గూర్చియు, చక్కని పద్యముల బయిరి. గాదె చూడకుండు రమ్మగారు సమాజోత్పత్తిని గూర్చి యుపన్యాసించిరి. వరహాని వెంకటసుబ్బయ్యగారు “సమాజముయొక్క రిపోర్టు”ను బయిరి. కి. కాంతావణిమ్మగారు “శ్రీ సామంత్రమును గూర్చి తెలియజేయుట” గూర్చియు “శ్రీ సామంత్రమును గూర్చియు సందర్శించుట” గూర్చియు “శ్రీ విద్యను” గూర్చియు ఒప్పు బుచ్చుగారు “శ్రీ విద్యను” గూర్చియు ముచ్చటించిరి. తరువాత చాలమంది శ్రీమతి కిరీట వాయిచియు, హాకోమెయియు వాయిచియు చక్కగా పాటలు పాడిరి.

తరువాత మునాదు కిరీటంబులకు ఉపసహాయము సభ గూడెను. ఈ సమయమున శ్రీమతి బంగారమ్మగారును వెంకటసుబ్బయ్యగారును సమాజాభివృద్ధికి దైవప్రార్థన చేసిరి. శ్రీమతి పునరాగతి మాణిక్యము గారు “దేశాభివృద్ధి సంఘస్థరణము” గూర్చియు బాలాజిపేట కమలరత్నమ్మగారు “సంఘస్థరణము గూర్చియు, కొండ విజయలక్ష్మమ్మగారు “శ్రీల యగ్నేశ్వరీవ్యాయము” గూర్చియు, దామెల్ల ప్రసాదమ్మగారు “శ్రీ విద్యను” గూర్చియు, గోపి కెట్టి నారాయణమ్మగారు “పాత్రికత్వము” గూర్చియు వ్యాసములు చుట్టి తరువాత కొందరు పాత్రికలు, ఇంట్లను సంతాపము జరుపుటయు, వసంతకాల వర్షముగూర్చి చక్కగ పాడుటయు, శ్రీ విద్యనుగూర్చియు, విజయలక్ష్మమ్మగారు చిన్ని ఉపన్యాసములు జరుపుటయు గావించిరి.

సభ్యులకురాలగు శ్రీమతి బంగారమ్మగారు ప్రతివారి యుపన్యాసములపై, మేరుమేరుగా తమ అభిప్రాయములను అనేక వృత్తాంతములతో, మృదుమధుర వైదిన చెప్పిబయిరి. తరువాత పాత్రికలకు మిత్రములు, మిగిలిన శ్రీలకందరకు పల, రెండువారు, ముగింపు పద్యములు పంచివెట్ట బడెను.

విమర్శకు సభ్యులకురాలు, ఈ మహిళా సమాజము చాల వృద్ధిలో నున్నదనియు, ఈ సమాజము కొరకై శ్రీమతి గాదెచూడకుండు రమ్మగారు విశేష ప్రయత్నమును భర్త్యులై యుచున్న భవము ఆమె యొక్క దైవదాత్యమును వ్యక్త పరచు మన్ననయు, పాత్రికా పాఠశాలలో స్కూలు ప్రెసలు బాగునండి శ్రీ విద్యను వృద్ధిచేయ వలసిదని గవర్నమెంటు వారిని కోరవలసిదనియు, కోరిన మొదల శ్రీ బ్రహ్మపురకర్త గారు ధైర్యదానమును మహోత్సవ సమయమున, దయాభావముగా విద్యకోర్కై చయచేయించి 50 లక్షల రూపాయల గ్రాంటులోను గవర్నమెంటు వారు చాలినంత మొత్తము నియోగించియు, శ్రీ విద్య లేని యెడల కేళము వృద్ధిలోనికి రావలసియు, మొదలగు సంగతులను విశేష నిపుణతతో చెప్పిరి. తరువాత కార్యదర్శి యగు శ్రీమతి వరహాని వెంకటసుబ్బయ్య గారు సభ్యులకురాలి గారికి, సభకు వేంచేసిన శ్రీ బ్రహ్మపురమునకు, సామాజిక సంక్షేమమును పంపినందులు గావించిరి. “శేషవల్” అంతెముగోను ముగిసినందులతోను సభ ముగియబడెను.

పుత్రాంతరాలు

గోవిందరావు వార్తలు.

(స్వయంవిలేజుకు చెందినది.)

హైదరాబాద్ ప్రధాన న్యాయాధికారి

గోవిందరావు వార్తలు 7:— గునెలవేలించిన శ్రీమతి గారు గారు నవాబు హాకిముద్దోల బహదూరు గారికి

హాయిదాబాద్ హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారిగా భాయ పరచిరి తెలియజేయుటకు సంబంధించుచున్నాము. ఈ కార్య మిదివరకే స్వజనులచేతను సంతోషించుచున్నారము. శ్రీవారు యిప్పటికే అంధాసంకల్పములనుండి తప్పించి ఆర్థిక గుణా సంకలించుచున్నారు. మీరు యింట్లాంటిలో బాధిష్టక పరిక్షయించు కృత్యములై యిప్పటికి కురుచి సంవత్సరముల క్రిందట నిజము ప్రభుత్వమువారి న్యాయాధికారిగా భాయ ప్రవేశించి జైలులో చంపి సంకల్పములనుండి తరువాత హాయి ద్రావాదునందలి సన్మానితము న్యాయాధికారిగా న్యాయాధికారిగా భాయ పరచిరి నధికారిగాంచిరి. అనంతరము క్రమక్రమముగా క్రమత పదవి నందుకొనిరి.

లాల్ గారు పోస్టాఫీసు.

గోవిందరావు వార్తలు 7:— గోవిందరావు వార్తలు నిజము సర్కారు కైత్యవారి, కార్కానాలకును, అనుభవించి, కచ్చే రిలకును స్థాపించి లాల్ గారు గ్రామము కలదు. ఇక్కడ కైత్య యిప్పటికే గోవిందరావు నివాసము చేయు చున్నారు. అయినను ఏక కలమునకు యంతయనమైనవోలు యొక టపాలాకచ్చేరీ లేకున్నది. ఇంతకాలమునకు ఈలో పము టపాలాకచ్చేరీ వృద్ధిపొందించి, నివారించబడినందుకు సంబంధించియున్నది. ఈ కలమునకు వెలారంధము నుండి యిక్కడ నొక కార్కానాలకును లేవబడనది. ఇది లాల్ గారు గాదెచూడకుండు రమ్మగారు కైత్యయొక్కోయ ల పేరులకును మిక్కిలి యుపకారము.

కాలమానము.

మొన్నటి మంగళవారము సాయంత్రము యిక్కడ తలవని తలపుగా మిక్కిలి చిన్న వస్తువు ముగిసిరి. వెండియు జీవములు ఆకాశమున బయి విశేషముగా మురుగునీరు చున్నది. ముగ్గుమును గురించిన వదంతులకు మేరలేకున్నది. చలి దినదిన మధికమగుచున్నది.

గోవిందరావు వార్తలు

(మాస్టరువిలేజుకు చెందినది)

లంకలవ్యాజ్యములు.

కాకినాడ 9 నవంబరు:— కాకినాడ అడిషన్లును జడ్జి గారకు మ-రా-రా-శ్రీ సాంబమూర్తి అయ్యగారి ఫయి లను దాఖలు యున్న కాకపల్లి లంకల దాఖలలో గవర్న మెంటువారును శ్రీవిజయనగరము రాజుగారును కక్షిగారు లయున్నారు. కోటకోటిపల్లి లంక వ్యాజ్యమునీ సముజ్జి గారు విజయనగరము రాజుగారి కనుకలమును గవర్న మెంటువారికి వ్యతిరేకముగను, తీర్మానించి యున్నారు. కోటు ఫలింక కాకపల్లి లంకలను చేరయేయున్నది. మొదటి దాఖలలో దాఖలుచేయబడిన దస్తావేజులే రెండవదాఖలలో నుపయోగించునను. ఆదస్తావేజులను విజయనగరసంపానమున కిదివరకేయను కాలమున నవ్వయించిన సముజ్జిగారు రెండవ దాఖలలో దొరతనమువారిపట్ల విష్ణుకృపాత బుద్ధితోనుప యోగించక పోవచ్చునగాన, నీదాఖలను అడిషన్లుకోర్టు నుండి, అసలుసముకోర్టుకు ప్రాన్యమగు చేయునోరుమడ బిల్లాకలెక్టరుగారు జడ్జిగారియందు అప్పీల్ చేయుతో దర ఖాస్తు దాఖలుచేసినారు. ఇట్టి అప్పీల్ చేయున కలెక్టరుగారు దాఖలుచేయ వలసినవృత్తి వింతగానున్నది. దరఖాస్తు యీ కాల 14 తేదీ విచారించునది యుక్తములు చెప్పవచ్చును.

హైకోర్టు విషయము

కొంతకాలము పనిచేసి నిలిపివేసిన కాకినాడ కెస్సిలు ఫ్యాక్టరీని యిండోర్లో డిపార్టుమెంటు తీసికొని బయలుపడెనని తెలియుచున్నది. దానియంతయులను పరిశీలించి చక్కపరుచు టకు నొక కృత్యము యింపవచ్చున కలకురు. 200 ల వరకు మీద నివటకు గావించిరి. ఆతడు న్యాయాధ్యక్ష యాగిలు కెస్సిలు ఫ్యాక్టరీ మొదలయిన ప్రసిద్ధయంత్ర కాలాధికారుల వద్ద సర్టిఫికేట్లు పొందినవారట.

గ్రామ కోర్టులు.

గ్రామకోర్టులకు గ్రామపంచాయతీ కోర్టులను సంస్కరింపవలసిన విధానమును గురించి కలెక్టిరించుటకు మోక్షిట్టి ఖాను 6 తేదీ నివటకుచున్నది. ఇప్పుడేను విచారణ జరుపుచున్నాడు. తీర్మానించుటకు ఖాను, భూస్వాములు, కర్షకులు, గ్రామమునకులకు తీర్మానించేయవలెనున్నాడు. గ్రామ కోర్టులకు రెండింటిలోను మునకులకోర్టులతో ప్రస్తుతేయద కొంతవరకు స్వల్ప తాదాకా ముండవలెనని తలుపును సామెలు చెప్పిరి తెలియుచున్నది. 1912 సంవత్సరంతయున నీట్టిలో 218 గ్రామకోర్టులలో 6280 దాఖలు విచారణ చేయబడెను. 1816 సంవత్సరము 6 నెలలకు 8000 తేదీ ప్రకారము ఒక

దాఖలము కొంతవరకు గ్రామమునందు విచారించునది. రామచంద్రపురము కాకినాడ పెద్దాపురము తాలూకాల సాక్షు లిచ్చుట విచారించబడిరి. రాజోలు, అమలాపురము, రాజమండ్రి తాలూకాల సాక్షులు పరిశీలనమున రామచంద్రపుర విచారించ బడుచును.

వివరము.

మొ. మంత్రి ప్రధాన కృషింపంపంబులు గారు పీఠాపురం డిప్యూటీ కలెక్టరులవారుగాను, వారణాసి కోశటిరావు నాయకుగారు రుని డిప్యూటీ కలెక్టరులవారుగాను, కొమ్మి రెడ్డి లక్ష్మీకృషింపం నాయకుగారు ఆలమూరు డిప్యూటీ కలెక్టరులవారుగాను నియమించబడిరి.

యంత్రము.

అట్టో బరు కలలో తాలూకాలనుండి వైస్రాయిఫండు నకురు 7543, చక్కపుర గవర్నరుగారి ఫండునకురు 8696 లు వనూలుచేసి పంపబడెను. యంత్రాధి పంచాయతల పేరులు జిల్లాకలెక్టరులకు ప్రయంపబడనని వినుచున్నాము. టిగ్గిదొ రతనమువారు మారదప్పిలేకుండ యంత్రమునకు సన్నద్ధులై నందుకు వగమచు తమ ముగ్గురాజుప్రతిని తెలుపుచు నీపట్టణపు ముహూర్తము 4లో తీర్మానించిరి. యంత్రాధి కొరకు దెబ్బగ్రామములలో నొక చోటజరిగిన సభలో నొక రయితు లేచి తమ వంటినియనమన నిష్కళంక రాజధర్మల కర్తకు లాంగ్లయులకు సర్వదాజయమును కోరుచు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నందున తమకు 4, 5 అంగుళములకుండతూముల బాధనివారణ చేయుట యధికారులకు గర్తవ్యమనియు, రెండవ పంట దినములలో నాతూరలవలన తాముపడుచున్న పాట్లకు మితిలేదనియు చెప్పెను. అందఱును విసికే పూర్వక ముగ బారిని వెల్లడించెను.

ఒక విద్యార్థి.

ప్రభువారి లక్ష్మీనరసింహరాజుగారు డి. యె. మె కానికలు యింజనీరింగు పరీక్షలో గృహ్యులై యింగ్లండు నుండి 10 దినముల క్రిందట నిరటకు వచ్చిరి. ఈయన శ్రీరాజా కాకర్లపూడి రామచంద్రరాజు బహదూరుగారి యల్లుడు డి. యె. లో గణిత శాస్త్రమును కృత్యులగుటకునొక నొక యేదాది చదువు పీఠిక కలిగినవైన.

శ్రీరంగరాయవిజయము.

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం తివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీవలకు కథా నాయకుడు. కథాఅయ్యతము, రచనతయము, ప్రతి 15 అశాలు 8 పుస్తకము వలయువారు “యస్. వి. గంగాచార్యులు 88 వరదా మత్రియప్పక పిడి చెన్నపురి” అని వ్రాసిన పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0

కంటి నెప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనిగలి డుండును. ఈ దంతచూరముతో ముగ్గులతోముట వలన చిగుల్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించుకుండును. నోటదుగ్గంధము లేకయుండును. ముగ్గు ముత్తములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

ఒకసారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్తము.

కంటిపోకుండు తీపులకు ముంచిరాదుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

అన్నుతాంబవం డిప్యూటీ 109, ప్రోగోడ్, బొంబాయి.

7, తంబుకెట్టిక, చెన్నకట్టనామ.

హైదరాబాద్ సర్వస్వము.

ఇదివ్యాప్తికృత్రు విషయమై ఆజాములము సులభముగా పలుసుకొనుటకై పాఠమును క్రిందించి ప్రకటించబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయ ములు మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము భరితగోగితములమీద నిలవలెముగా నిర్వచయబడినది. ప్రతి 1-కి రూ. 2-0-0 లు. పోస్ట్ జుకొనునా పంపించవచ్చు. వి. పి. గా పంపించబడును. వలయువారు— (16-11-14)

మ. గా. రా. శ్రీ దిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కలితేవ్వరపురం యెట్టియముగారు అగ్రీసు నూరినది. వృద్ధాశ్రమ అని వ్రాయవలెను.

శ్రీ దావరి జిల్లా.

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

అప్పు, అయివల్గ్ క్కణ, మది రోసె.

అయితే, కృష్ణాజిల్లా-తెలంగాణ లను.

23

08-10 100000

బడును.

సెం. 6, బందనవీధి, మద్రాసు

చింతాద్రిపేట, మ. నాసు, అని వాయుడు.